

SZLAKI KULTUROWE RADY EUROPY

2023

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

SZLAKI KULTUROWE RADY EUROPY

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Przedmowa

Program „Szlaki Kulturowe Rady Europy” ma fundamentalne znaczenie dla tożsamości i europejskich wartości.

Obecnie 48 istniejących szlaków kulturowych Rady Europy stanowi materialne odzwierciedlenie wielu podzielanych tożsamości kulturowych, podkreślając podobieństwa między miejscami i doświadczeniami przy uznaniu ich różnorodności kulturowej.

Poszerzone Porozumienie Częściowe Rady Europy w sprawie szlaków kulturowych nadal przyciąga nowych członków oraz korzysta z nieustającego wsparcia ze strony 38 państw członkowskich, które do tej pory przystąpiły do inicjatywy.

Podkreślając znaczenie pamięci i historii dla dziedzictwa Europy, przekazując jednocześnie wartości dzielenia się i wzajemnego zrozumienia, program „Szlaki Kulturowe Rady Europy” odzwierciedla ideę zjednoczonej i spójnej Europy, w której współpraca transgraniczna i wymiana międzykulturowa przyczyniają się do zapewnienia realizacji podstawowych wartości Rady Europy. Otwierając się na kulturę innych, będąc jednocześnie gotowymi do dzielenia się własną, różne podmioty wcielają te wartości w życie na poziomie indywidualnym, co jest prawdziwą gwarancją ewolucji naszych społeczeństw w kierunku większej tolerancji i akceptacji.

Ambasador Patrick Engelberg
*Stały Przedstawiciel Luksemburga
przy Radzie Europy i Przewodniczący Komitetu
Statutowego EPA*

48 szlaków kulturowych Rady Europy wspiera innowacyjne, zrównoważone i partycypacyjne sieci kulturowe. Uznając dziedzictwo kulturowe za źródło rozwoju i dialogu, wzmacnia odporność i kreatywność na poziomie lokalnym, regionalnym i międzynarodowym. Szlaki kulturowe są nośnikami wspólnych europejskich wartości, tożsamości i wizji.

Dziedzictwo kulturowe sprawia, że kultura rezonuje w przestrzeni i czasie, poprzez głosy tych, którzy o nie dbają, nim żyją i je cenią. To dziedzictwo, mające zarówno materialny, jak i niematerialny wymiar, należy nie tylko zachowywać, ale także wykorzystywać i rozwijać dla obecnych i przyszłych pokoleń. Szlaki Kulturowe Rady Europy promują i wspierają to partycypacyjne i żywe rozumienie dziedzictwa jako istotnego elementu zrównoważonego rozwoju.

W czasach niepewności i zmian, które stały się naszym doświadczeniem, szlaki kulturowe przyczyniają się do wzmocnienia odporności terytoriów i do kształtowania skierowanego ku przyszłości współuczestnictwa w dziedzictwie, gospodarce kreatywnej i turystyce kulturowej. Poszerzone Porozumienie Częściowe, które obecnie obejmuje 38 państw członkowskich, zapewnia rozwój, działanie, ocenę i promocję szlaków kulturowych, wzmacniając tym samym ich potencjał dla współpracy kulturalnej, zrównoważonego rozwoju terytorialnego i spójności społecznej.

Julien Vuilleumier
*Przewodniczący Rady Zarządzającej Poszerzonego
Porozumienia Częściowego Rady Europy
w sprawie szlaków kulturowych*

Wstęp

Program „Szlaki Kulturowe Rady Europy” został uruchomiony w 1987 r., by pokazać – poprzez podróż w czasie i przestrzeni – jak dziedzictwo różnych krajów Europy składa się na wspólne dziedzictwo kulturowe.

Szlaki kulturowe wcielają w życie podstawowe wartości promowane przez Radę Europy: prawa człowieka, demokrację, współuczestnictwo i różnorodność kulturową.

Program „Szlaki Kulturowe Rady Europy” ma w założeniu stanowić płaszczyznę dla dialogu międzykulturowego i pomagać w lepszym poznaniu i zrozumieniu europejskiej tożsamości kulturowej oraz ochronie i umacnianiu dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, przyczyniając się w ten sposób do rozwoju kulturowego, społecznego i lokalnego.

Istniejących obecnie 48 szlaków kulturowych Rady Europy obejmuje szeroki zakres tematów europejskich, łącząc ponad 3000 członków sieci instytucjonalnych rozsiansych na terytorium 46 państw członkowskich tej organizacji i nie tylko. Ta rozległa europejska sieć współpracy umożliwia osiągnięcie synergii między władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi oraz szeroką grupą stowarzyszeń i podmiotów, zachęcając

do bezpośredniego kontaktu z dziedzictwem Europy. Ustanowione przez Komitet Ministrów Rady Europy w 2010 r. **Poszerzone Porozumienie Częściowe w sprawie szlaków kulturowych (EPA)** umożliwia ściślejszą współpracę między 38 obecnymi państwami członkowskimi, ze szczególnym uwzględnieniem tematów o znaczeniu symbolicznym z punktu widzenia europejskich wartości, historii i kultury, oraz odkrywanie mniej znanych miejsc.

EPA zrzeka przedstawicieli ministerstw kultury i turystyki państw członkowskich, odpowiada za określenie priorytetów strategicznych programu i **przyznawanie certyfikatu „Szlak Kulturowy Rady Europy”**.

Certyfikowane szlaki kulturowe i nowe sieci kandydujące podlegają regularnej ocenie przez Radę Europy, na podstawie następującego zestawu kryteriów, określonych przez Komitet Ministrów w rezolucji CM/Res (2023)2 weryfikującego, czy:

- ▶ podejmują temat odzwierciedlający wartości europejskie, wspólny dla co najmniej trzech krajów w Europie;
- ▶ są przedmiotem badań interdyscyplinarnych

Budynek Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, Strasburg, Francja ©katatonia82 / Shutterstock

grup ekspertów pochodzących z różnych regionów Europy;

- ▶ utrwalają europejską pamięć, historię i dziedzictwo oraz wnoszą istotny wkład w postrzeganie różnorodności współczesnej Europy;
- ▶ sprzyjają wymianie kulturalnej i edukacyjnej młodzieży;
- ▶ umożliwiają rozwój inicjatyw i wzorcowych projektów w dziedzinie turystyki kulturowej i zrównoważonego rozwoju kulturowego;
- ▶ rozwijają produkty turystyczne przeznaczone dla różnych grup;
- ▶ tworzą europejską sieć o uregulowanym prawnie statusie.

Obecnie, program współpracuje z organizacjami międzynarodowymi takimi jak Unia Europejska, w ramach Programów Wspólnych, a także z UNESCO i Światową Organizacją Turystyki Narodów Zjednoczonych (UNWTO).

Co roku jedno z państw członkowskich EPA orga-

nizuje Doroczne Forum Doradcze, najważniejsze wydarzenie w ramach programu „Szlaki Kulturowe Rady Europy”. Ponadto co roku jeden ze szlaków kulturowych jest gospodarzem Akademii Szkoleniowej dla menedżerów i praktyków oraz przedstawicieli szlaków kulturowych zainteresowanych uzyskaniem certyfikatu.

Odwołując się do różnych wątków z europejskiej pamięci, historii i dziedzictwa szlaki kulturowe Rady Europy wzbogacają różnorodność współczesnej Europy i przyczyniają się do kształtowania poczucia wspólnego obywatelstwa europejskiego. Zapraszamy do wyruszenia z nami w podróż pełną intrygujących odkryć!

Stefano Dominioni

*Sekretarz Wykonawczy Poszerzonego Porozumienia
Częściowego Rady Europy w sprawie szlaków
kulturowych, Dyrektor Europejskiego Instytutu
Szlaków Kulturowych*

Panoramiczny widok na Opactwo Neumünster, Luksemburg ©frantic00 / Shutterstock

Siedzibą Poszerzonego Porozumienia Częściowego Rady Europy w sprawie szlaków kulturowych (EPA) jest Europejski Instytut Szlaków Kulturowych (EICR) mieszczący się w opactwie Neumünster w Luksemburgu, będący biurem doradztwa technicznego dla programu szlaków kulturowych, ustanowionym w 1998 r. na podstawie porozumienia między Radą Europy a Rządem Wielkiego Księstwa Luksemburga.

Jako biuro doradztwa technicznego programu „Szlaki Kulturowe Rady Europy”, EICR świadczy pomoc Poszerzonemu Porozumieniu Częściowemu Rady Europy w sprawie szlaków kulturowych w ramach corocznego procesu certyfikacji.

W zakresie swojej działalności, EICR oferuje doradztwo techniczne szlakom kulturowym, zarówno już certyfikowanym, jak i ubiegającym się o certyfikat, organizowanie seminariów

szkoleniowych oraz warsztatów naukowych gromadzących uczonych, badaczy i specjalistów z powiększającej się Uniwersyteckiej Sieci do spraw Studiów nad Szlakami Kulturowymi.

Dzięki tym funkcjom, wnosi podstawowe aktywa do EPA dla promowania większej świadomości dotyczącej istniejących związków między dziedzictwem kulturowym, dialogiem międzykulturowym i zrównoważonym rozwojem w poszczególnych państwach członkowskich Rady Europy i nie tylko, przy stałym wsparciu Ministerstwa Kultury Wielkiego Księstwa Luksemburga.

Ambasador Jean Claude KUGENER
Przewodniczący Europejskiego Instytutu Szlaków Kulturowych

Szlaki Kulturowe Rady Europy

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

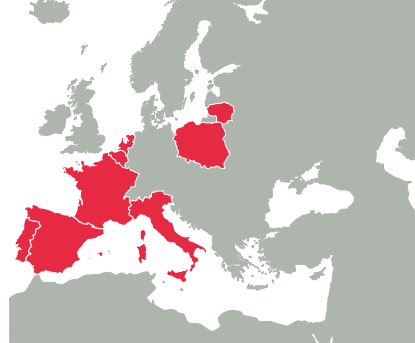

Katedra w Santiago de Compostela, Hiszpania ©artemeydokimov / Shutterstock

Figura św. Jakuba, Częstochowa, Polska © DzyiO / Shutterstock

Most w Ponte de Lima, Portugalia © trabantos / Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlaki Pielgrzymkowe do Santiago de Compostela

Szlak Kulturowy Rady Europy od 1987 r.

HISTORIA

Legenda głosi, że szczątki św. Jakuba zostały przewiezione łodzią z Jerozolimy do północnej Hiszpanii, gdzie pogrzebano je na terenie dzisiejszego miasta Santiago de Compostela. Po odkryciu domniemanego grobu świętego w IX wieku, Droga św. Jakuba stała się jednym z najważniejszych chrześcijańskich szlaków pielgrzymkowych w średniowieczu, ponieważ jej przejście zapewniało uzyskanie odpustu zupełnego.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Przez stulecia pielgrzymi mogli odkrywać nowe tradycje, języki i sposoby życia. Wracali do domów z bogatym bagażem kulturowym, co było rzadkością w czasach, w których dalekie podróże wiązały się z różnymi niebezpieczeństwami. Dlatego Szlaki Pielgrzymkowe do Santiago de Compostela stanowią zarówno symbol

tysiącletniej historii Europy, jak i wzór współpracy kulturalnej obejmującej cały kontynent.

DZIEDZICTWO

Wędrówki pielgrzymów przyczyniły się do wykształcenia bogatego dziedzictwa. Wędrując szlakami do Santiago, podróżni odnajdą zarówno elementy dziedzictwa materialnego, takie jak miejsca kultu, szpitale, obiekty noclegowe i mosty, jak i niematerialnego – mity, legendy i pieśni.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Każdego roku setki tysięcy wędrowców wyruszają w drogę do Santiago de Compostela. Szlak ma niezliczoną liczbę tras, dlatego wiele osób może rozpocząć podróż, przekraczając próg własnego domu. Większość pielgrzymów przebywa trasę pieszo, niektórzy rowerem, a nieliczni na koniu lub osie wzorem swoich średniowiecznych poprzedników. Wędrówka tym wielowiekowym szlakiem dostarcza niezwykłych przeżyć, budując poczucie braterstwa między podróżnikami i rozbudzając silną więź z naturą.

www.saintjamesway.eu

Dowiedz się więcej

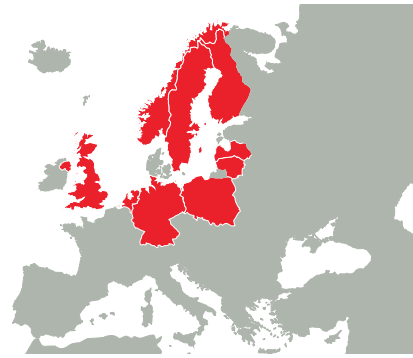
Rzeka Warnow, Niemcy ©ricok/Shutterstock

Visby, Szwecja ©Stephan Schlachter/Shutterstock

Szczawnica, Polska © Pawel Kazmierczak/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Hanza

Szlak Kulturowy Rady Europy od 1993 r.

HISTORIA

W połowie XIII wieku niemieccy kupcy morscy z myślą o skuteczniejszej realizacji swoich wspólnych interesów utworzyli związek, który z czasem przekształcił się w Ligę Hanzeatycką. Do Ligi, która aż do XVII wieku odgrywała istotną rolę w gospodarce, polityce i handlu przystąpiło około 225 miast leżących na wybrzeżach Europy Północnej, głównie wokół Morza Bałtyckiego.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Każde ze 185 miast dawniej należących do Hanzy uznaje te same demokratyczne prawa i te same podstawowe wartości europejskie, do których należą wolny handel oraz swobodne przemieszczanie się obywateli i ich ochrona. W erze napięć występujących w dzisiejszej Europie sieć ta stanowi ważną płaszczyznę pokojowego współistnienia opartego na wzajemnym szacunku. Ponadto dzięki

inicjatywie Młodzieżowa Hanza, która łączy młodych ludzi z miast hanzeatyckich, wartości te są przekazywane następnym pokoleniom.

DZIEDZICTWO

Sieć składa się ze 185 miast w 16 krajach. Znaczna część tych miejsc jest wpisana na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Hanzę można uznać za średniowiecznego prekursora Unii Europejskiej i dlatego stanowi ona bezcenne dziedzictwo zakorzenione we wspólnej europejskiej przeszłości.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Podróżnicy mogą wybrać się z wizytą do dowolnego miasta dawniej należącego do rozległej, hanzeatyckiej sieci. Każde z nich można zwiedzać niezależnie od pory roku. Jest jednak pewna wyjątkowa okazja, by to zrobić – doroczny Międzynarodowy Dzień Hanzy. W święcie uczestniczą mieszkańcy ponad 100 europejskich miast z 16 krajów celebrujący wartości takie jak wzajemne zrozumienie, szacunek i współpraca. Dzięki setkom różnych przedsięwzięć, targów i wystaw uczestnicy mogą bezpośrednio doświadczyć wyjątkowego ducha Hanzy!

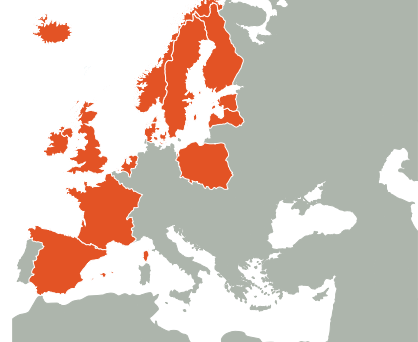
www.hanse.org
Dowiedz się więcej

Łódź z epoki wikingów, Szwecja ©Mats O Andersson/Shutterstock

Centrum Wikingów Rosala, Finlandia © Destination Viking Association

Wioska wikingów, Vestrahorn, Islandia © Ingus Kruklitis/ Shutterstock

FOLLOW THE
VIKINGS

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Wikingów

Szlak Kulturowy Rady Europy od 1993 r.

HISTORIA

Epoka wikingów przypada na okres od VIII do XI wieku. W tym czasie skandynawskie ludy osiągnęły mistrzostwo w budowaniu łodzi, nawigacji i żeglarstwie, dzięki czemu mogły podróżować po całej Europie Północnej i Zachodniej, Atlantyku Północnym i rejonie Morza Śródziemnego, a także zapuszczać się głęboko w górę rzek Rosji i Ukrainy.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

W czasach, gdy tylko nieliczni podróżowali, wikingowie najeżdżali obce ziemie, osiedlali się i uprawiali handel na szeroką skalę. Przez stulecia byli łącznikami, dzięki którym kultura i tradycje rozprzestrzeniły się na kontynencie europejskim. Dziedzictwo wikingów jednoczy zatem mieszkańców dzisiejszej Europy.

DZIEDZICTWO

Szlak Wikingów prowadzi przez wiele miejsc, prezentuje bogactwo opowieści i elementów dziedzictwa, które

stanowią wspólną spuściznę po wikingach w Europie i poza nią. Wikingowie założyli ważne ośrodki handlowe, takie jak: Hedeby (Niemcy), Birka (Szwecja), Jorvik (Wielka Brytania), Dublin (Irlandia) i Kijów (Ukraina). Wszędzie, gdzie się pojawili pozostawili po sobie wyraźne ślady. Przykładem mogą być pozostałości po miejscach zgromadzeń zwanych tingami, dzieła sztuki i literatury oraz liczne stanowiska archeologiczne. Ich wpływy są widoczne w lokalnych nazwach geograficznych, w języku i strukturach społecznych. Dziedzictwo wikingów przetrwało przede wszystkim w formie niematerialnej – sag opowiadających o ich czynach i wędrownkach.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Na szlaku znajduje się ponad 60 miejsc, w tym forty, miasta, gospodarstwa rolne, kamieniołomy i muzea. Podróżując nim można zobaczyć statki, różnego rodzaju przedmioty, pozostałości archeologiczne i zrekonstruowane domy mieszkalne. Turyści mogą odkrywać tę fascynującą kulturę, wędrując między krajami i uczestnicząc w rozmaitych wydarzeniach, np. w bardzo popularnych targach wikingów.

www.followthevikings.com

Dowiedz się więcej

Klify w mieście Ault w Pikardii, Francja ©Massimo Santi/Shutterstock

Pielgrzymka "Droga do Rzymu 2021", Watykan, Stolica Apostolska ©Association of the Via Francigena

Wielka Przełęcz św. Bernarda, Szwajcaria ©gaetanornay/Shutterstock

VIA
FRANCIGENA

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Via Francigena

Szlak Kulturowy Rady Europy od 1994 r.

HISTORIA

W X wieku Sigeric, arcybiskup Canterbury, udał się do Rzymu na spotkanie z papieżem Janem XV, by odebrać z jego rąk paliusz symbolizujący nadanie władzy. W swej relacji opisał 79 etapów tej podróży. Dzięki temu dokumentowi udało się odtworzyć najkrótszą wówczas trasę między Canterbury a Rzymem, którą dzisiaj może przebyć każdy chętny, oczekujący odkryć kulturowych i spokojnej podróży. W 2019 r. trasa została przedłużona z Rzymu do Santa Maria di Leuca, na podstawie Itinerarium Burdigalense, opisu podróży anonimowego pielgrzyma z 333 r.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Via Francigena była szlakiem komunikacyjnym, który przyczynił się do umocnienia kulturowej jedności Europy w średniowieczu. Obecnie Via Francigena jest postrzegana jako pomost między kulturami Europy anglosaskiej i Europy łacińskiej. Z tego względu ten szlak pielgrzymkowy stał się metaforą podróży służącej odkrywaniu na nowo korzeni Europy i ponownemu poznaniu różnych kultur

składających się na naszą wspólną tożsamość.

DZIEDZICTWO

Podróżując wzdłuż Via Francigena odbywa się spacer „europejskim korytarzem kulturowym” umożliwiającym odkrywanie stylów artystycznych najwyższej próby od przedromańskiego do barokowego. Via Francigena jest rzeczywiście najstarszą i najważniejszą średniowieczną trasą pielgrzymkową łączącą Północnozachodnią Europę z Półwyspem Apenińskim i w szczególności z Rzymem. Szlak często przebiega wzdłuż głównych ulic, obok najważniejszych zabytków i najpiękniejszych budynków oraz stanowisk archeologicznych.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Turyści mogą odkryć na nowo tę liczącą 3200 kilometrów trasę wiodącą z Canterbury przez Anglię, Francję, Szwajcarię i Włochy wzdłuż starych ścieżek, którymi podążali pielgrzymi, w pierwszej kolejności do Rzymu, a następnie dalej do Santa Maria di Leuca. Szlak ten daje okazję do ponownego poznawania ziemi, historii i ludzi, w spacerowym tempie ułatwiającym kontemplację otoczenia. Rytm pieszej wędrówki zapewnia współczesnemu pielgrzymowi lepszy kontakt z krajobrazem, historią oraz kulturą dawnych i współczesnych narodów.

www.viefrancigene.org
Dowiedz się więcej

Zamek Zisa, Palermo, Włochy ©Andreas Zerndl/Shutterstock

Algarve, Portugalia © Lynn A /Shutterstock

Alhambra, Granada, Hiszpania ©pio3/Shutterstock

Las Rutas de
El legado andalusí

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Dziedzictwa Al-Andalus

Szlak Kulturowy Rady Europy od 1997 r.

HISTORIA

W VIII wieku na Półwyspie Iberyjskim pojawili się Arabowie i Berberowie, którzy zmieszali się z ludnością rzymsko-wizygocką, dając początek krainie znanej jako al-Andalus. Ta prężna średniowieczna cywilizacja islamska w szczytowym okresie objęła niemal cały obszar dzisiejszej Hiszpanii i Portugalii, po czym stopniowo się kurczyła aż do upadku pod koniec XV wieku.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Za sprawą sztuki i kultury Szlak Dziedzictwa al-Andalus przynosi nam w czasy cywilizacji hiszpańsko-islamskiej i pozwala odkrywać historyczne i społeczne związki ze światem arabskim, basenem Morza Śródziemnego i Ameryką Łacińską. W trakcie wędrówki turyści lepiej uświadamiają sobie historyczną rolę, jaką Hiszpania i Andaluzja odegrały jako kulturowy pomost między Wschodem a Zachodem, dzięki czemu zaczynają z większym zrozumieniem odnosić się do innych kultur, a to z kolei sprzyja budowie bardziej zjednoczonego świata.

DZIEDZICTWO

Poza imponującym dziedzictwem architektonicznym, którego sztandarowym przykładem jest Alhambra, szlak ten przywraca do życia literaturę, sztukę, naukę, grafikę, kuchnię, święta i tradycje al-Andalus. Osiem wieków współistnienia pozostawiło głęboki ślad na tej ziemi i jej mieszkańcach: andaluzyjska spuścizna jest żywa i obecna na każdym kroku.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Na szlak składa się kilka tras łączących wszystkie kraje o wspólnej tożsamości kulturowej, które pomagają nam zrozumieć współczesną Hiszpanię. Na przykład trasa kulturowa Umajjadów biegnie śladami Arabów z Półwyspu Arabskiego przez najbardziej charakterystyczne stolice krainy islamu aż do al-Andalus. Po dotarciu do południowej Hiszpanii przychodzi pora na gruntowne zwiedzanie z wykorzystaniem tras przecinających cały region, przy których leży ponad 250 miejscowości czekających na odkrycie. Trasy te, prowadzące do odległych krain, dostarczają podróżnikom prawdziwie międzynarodowych doświadczeń kulturowych.

www.legadoandalusi.es

Dowiedz się więcej

Park archeologiczny w Kato Paphos, Cypr © photoshooter2015/Shutterstock

Tharros, Włochy ©Stefano Cellai/Shutterstock

Znaleziska archeologiczne z wyspy Delos, Grecja © FMilano_Photography/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Fenicjan

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2003 r.

HISTORIA

Szlak Fenicjan nawiązuje do połączenia głównych szlaków morskich wykorzystywanych przez Fenicjan od XII wieku p.n.e. jako tras kluczowych z punktu widzenia wymiany handlowej i komunikacji kulturowej w basenie Morza Śródziemnego. Dzięki tym szlakom Fenicjanie – genialni żeglarze i kupcy – oraz inne wielkie cywilizacje śródziemnomorskie przyczyniły się do powstania „koine”, śródziemnomorskiej wspólnoty kulturowej cechującej się intensywnym przepływem towarów, ludzi i idei.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Szlak Fenicjan wspiera śródziemnomorski dialog kulturowy i upowszechnianie wartości, na które nacisk kładzie Rada Europy, w szczególności praw człowieka i demokracji. Składające się na szlak trasy prowadzą przez wiele krajów pozaeuropejskich, w tym kilka miejsc ogarniętych konfliktami, pomagają promować wolność słowa, równość, wolność sumienia i wyznania oraz ochronę mniejszości. Ta sieć stanowi grunt dla wspólnego działania

na rzecz pokoju i wzajemnego szacunku w basenie Morza Śródziemnego.

DZIEDZICTWO

Szlak przebiega przez wszystkie kraje śródziemnomorskie, w tym wiele państw Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu, wzmacniając w ten sposób więzi historyczne. Powiązania te przejawiają się w dziedzictwie pozostawionym przez starożytne cywilizacje śródziemnomorskie, obejmującym liczne obiekty o charakterze archeologicznym, etnograficznym, antropologicznym, kulturowym i przyrodniczym oraz bogate dziedzictwo niematerialne występujące w całym basenie Morza Śródziemnego.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Dla podróżujących Szlakiem Fenicjan miasta śródziemnomorskie były miejscami postoju, w których ludzie wymieniali się towarami, wiedzą i doświadczeniem. W związku z tym chcemy, by dzięki wędrowce Szlakiem Fenicjan turyści poznali wspólne drogi łączące kraje trzech kontynentów i ponad 100 miast założonych przez starożytne cywilizacje śródziemnomorskie.

www.fenici.net
Dowiedz się więcej

„La familia Jordino” Rachida Khimouneg, Llorçs, Andora

Wytwórnia dzwonek Daban, Bourdettes, Francja © Stowarzyszenie Pirenejskiego Szlaku Żelaza

Muzeum obrabiarek w Elgoibar, Hiszpania © Stowarzyszenie Pirenejskiego Szlaku Żelaza

Ruta del Hierro en los Pirineos
Itinerario del Hierro en los Pirineos
Iron Route in the Pyrenees
Route du Fer dans les Pyrénées
Pirinejska železnica

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Pirenejski Szlak Żelaza

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2003 r.

HISTORIA

Pireneje to region obfitujący w rudę żelaza, słynący z wielowiekowych tradycji hutniczych. Przemysł ten był istotnym źródłem bogactwa tutejszej ludności; do dziś zachowało się wiele obiektów świadczących o jego przeszłym znaczeniu. Leśnictwo, górnictwo i przetwórstwo pozostawiły po sobie wyraźne ślady zarówno w wiejskich, jak i miejskich krajobrazach tego górskiego pasma.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Żelazo to ważny surowiec nie tylko ze względu na jego wartości użytkowe, ale także z uwagi na bogate tradycje związane z jego obróbką. Kultura żelaza stanowiła przez stulecia bodziec, który napędzał przepływ towarów, ludzi i idei ponad europejskimi granicami, przyczyniając się w ten sposób do rozwoju gospodarek i tworzenia wspólnej, transgranicznej tożsamości.

DZIEDZICTWO

Dziedzictwo przemysłowe jest istotnym elementem świadczącym o bogactwie społeczeństw. Przemysł hutniczy w Pirenejach pozostawił po sobie ważne dziedzictwo, w tym kopalnie, piece na węgiel drzewny i wyroby z żelaza, a także domy górników i hutników, niektóre typowe cechy architektury hutniczej i szereg współczesnych rzeźb.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak Żelaza zaprasza nas do poznawania etapów rozwoju i komercjalizacji hutnictwa żelaza w okresie od XVII do końca XIX wieku. Trasa jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych, którzy chcieliby odbyć miłą i ciekawą spacer w górskim krajobrazie połączony z poznawaniem historii kultury i przemysłu. Do najważniejszych punktów szlaku należą: kuźnia Farga Rossell – Centrum Interpretacji Żelaza, kopalnia Lions, droga „arrieros” i Szlak Żelaznych Mężczyzn, kościół Sant Marti de la Cortinada i muzeum Casa d'Areny-Piandolit. Po drodze turysta dowie się wszystkiego o poszczególnych etapach produkcji żelaza.

www.ironrouteinthepyrenees.com

Dowiedz się więcej

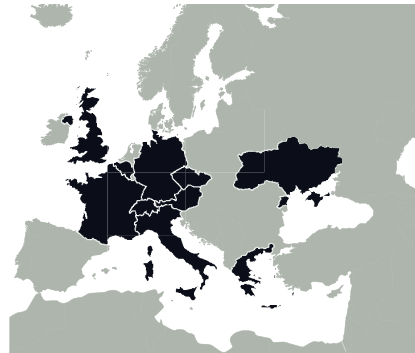
Portrety Mozarta w domu rodzinnym przy placu Mozarta, Salzburg, Austria ©Gimas/Shutterstock

Opera „Wesele Figara”, Dniepr, Ukraina © Igor Bulgarin/Shutterstock

Promocja koncertów mozartowskich, Praga, Czechy ©Vincenzo De Bernardo/Shutterstock

MOZART WAYS
VIE DI MOZART
VOIES DE MOZART
MOZART WEGE

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Europejskie Drogi Mozarta

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2004 r.

HISTORIA

Wolfgang Amadeusz Mozart (1756-1791) był jedną z najwybitniejszych postaci w historii muzyki i całej kultury Zachodu. Przez większość życia podróżował po Europie, by się dokształcać, poznawać inne style oraz nawiązywać kontakty z innymi wykonawcami i kompozytorami. Chociaż zmarł w wieku zaledwie 35 lat, spędził w drodze ponad 10 lat. Podróże zajęły mu więc blisko jedną trzecią życia, co pozwala uznać go za prawdziwie europejską postać, nie tylko w sferze muzyki.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Muzyka to uniwersalny język, który łączy wszystkich ludzi. Szlak ten pomaga zatem chronić dziedzictwo kulturowe związane z jego patronem, a także przyczynia się do rozwoju dialogu międzykulturowego. Miasta, w których gościł Mozart, współpracują ze sobą w celu promowania wiedzy o tym wyjątkowym muzyku i idei wspólnej europejskiej tożsamości w ramach projektów artystycznych, naukowych, turystycznych i edukacyjnych.

DZIEDZICTWO

Wszystkie podróże, jakie Mozart odbył w latach 1762-1791, zostały dokładnie odtworzone na podstawie jego listów i innych dokumentów historycznych, dzięki czemu każdy turysta może je powtórzyć. W sumie, wszystkie drogi Mozarta, począwszy od pierwszej, z Salzburga do Monachium, aż po ostatnią, z Wiednia do Pragi, obejmują znaczną część Europy, prowadząc do 10 krajów i ponad 200 obiektów. Na każdej z tych tras turyści mają do dyspozycji bogatą ofertę artystyczną, kulturalną, edukacyjną i naukową, która pozwala dogłębnie poznać jednego z najbardziej fascynujących muzyków wszechczasów.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Pałace i place, ogrody rekreacyjne, zajazdy i hotele, sale koncertowe i opery, miasta, kościoły i krajobrazy: nie ma lepszego sposobu na poznanie życia i muzyki Wolfganga Amadeusza Mozarta niż podążenie jego śladami przez Europę, odwiedzenie najważniejszych obiektów świata muzyki, sztuki i architektury należących do europejskiego dziedzictwa kulturowego.

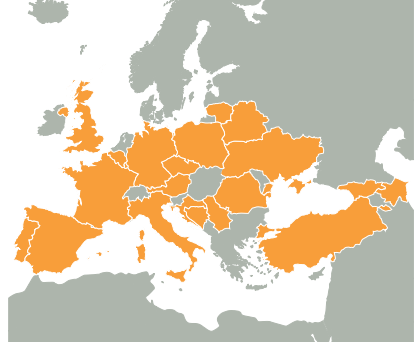
www.mozartways.com
Dowiedz się więcej

Pomnik Ofiar Nazizmu, Nowy Sad, Serbia ©Srdjan Randjelovic/Shutterstock

Synagoga Tabakgasse, Budapeszt, Węgry ©Dignity100/Shutterstock

Synagoga w Kutaisi, Gruzja ©Dmitriy Feldman svarshik/Shutterstock

aepj
jewishheritage

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2004 r.

HISTORIA

Naród żydowski w ciągu minionych tysiącleci wniósł wyjątkowy, trwały wkład w rozwój cywilizacji europejskiej, stając się jej nieodłącznym elementem. Program „Szlaki Kulturowe” to innowacyjny i atrakcyjny sposób na przybliżenie tej niezwykłej historii szerszej grupie odbiorców.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Historia Żydów w dużym stopniu wiąże się z Europą. Choć naznaczona jest migracjami, prześladowaniami i niepewnością, to obfituje również w przykłady wymiany międzykulturowej, humanizmu i czerpania od siebie nawzajem. Szlak ma zatem pokazywać znaczący wkład tradycji żydowskiej w budowanie różnorodności dzięki ożywionemu dialogowi międzykulturowemu.

DZIEDZICTWO

Obecne na całym kontynencie dziedzictwo europejskich Żydów to stanowiska archeologiczne, zabytkowe synagogi i cmentarze, łaźnie rytualne, rozmaite budowle i pomniki, a nawet całe dzielnice żydowskie. Ponadto na szlaku znajdują się archiwa i biblioteki oraz wyspecjalizowane muzea badające kulturę Żydów. Szlak pozwala poznać oraz docenić obiekty i przedmioty wykorzystywane przez nich w życiu codziennym, a także w obrzędach religijnych. Uświadamia również, jak znaczącą rolę odegrali Żydzi w historii Europy.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Długość poszczególnych tras na szlaku jest zróżnicowana – jedne ograniczają się do wybranej dzielnicy lub miasta, inne przecinają cały region, kraj lub nawet kilka krajów. Dzięki trasom, które krzyżują się na niemal całym kontynencie turysta może zanurzyć się w żydowskiej historii, odbywając wędrowkę w czasie i w przestrzeni. Oferowane są wyczerpujące informacje, także w postaci materiałów drukowanych. Regularnie organizowane są wydarzenia takie jak na przykład Europejski Dzień Kultury Żydowskiej.

www.jewishheritage.org

Dowiedz się więcej

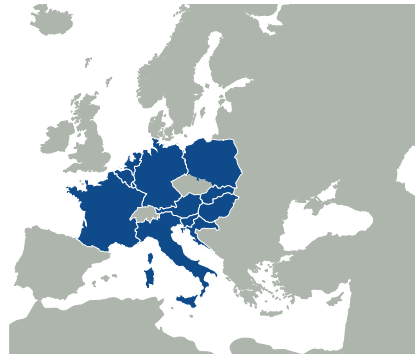
Kościół św. Marcina, Słowenia ©Tomas Kulaja/Shutterstock

Figura św. Marcina, Cochem, Niemcy ©Suratwadee Rattanajarupak/Shutterstock

Święto św. Marcina, Brno, Czechy ©Jana Krizova/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak św. Marcina z Tours

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2005 r.

HISTORIA

Św. Marcin z Tours jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych chrześcijańskich świętych, czczonym od IV wieku. Był biskupem Tours, a jego sanktuarium we Francji stało się we wczesnym średniowieczu ważnym ośrodkiem pielgrzymkowym, zanim z czasem przekształciło się w miejsce postoju pielgrzymów zmierzających do Santiago de Compostela. Św. Marcin przez całe życie nieustannie wędrował po Europie, co odcisnęło ślad w naszej zbiorowej pamięci.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Szlak św. Marcina nawiązuje do wartości jaką jest dzielenie się z innymi. Symbolizuje ją szlachetny czyn, którego święty dokonał w Amiens, przecinając na pół swój płaszcz, by podzielić się nim z biedakiem umierającym z zimna. Przesłaniem jest pragnienie połączenia się ludzi ponad podziałami wokół jednej idei: dzielenia się zasobami, wiedzą i wartościami. W istocie dzielenie się staje się moralną koniecznością, jeśli chcemy, by ludzkość przetrwała w wyzwaniu związane z globalizacją, wzrostem demograficznym i degradacją środowiska naturalnego.

DZIEDZICTWO

Szlak św. Marcina z Tours łączy wiele europejskich miast, w których działał ten święty, jak również miejscowości, w których znajdują się ważne zabytki architektury związane z jego kultem. Istnieją tysiące poświęconych mu obiektów, w tym aż czternaście katedr! Obiektom tym towarzyszy także wciąż żywe dziedzictwo niematerialne w postaci legend, tradycji i folkloru.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Bogaty zestaw tras o łącznej długości ponad 5000 kilometrów, przecinających Europę wzdłuż i wszerz, nosi nazwę Via Sancti Martini. Podróżnicy mogą podążać trasami o tematyce odwołującej się do epizodów z życia świętego. Na szczególną uwagę zasługują: trasa wiodąca z Szombathely (Węgry), gdzie się urodził, przez Pawię (Włochy), gdzie spędził dzieciństwo, do Tours (Francja), gdzie został pochowany, oraz trasa łącząca Tours, gdzie był biskupem, z Wormacją (Niemcy), gdzie porzucił służbę w armii rzymskiej, i Trewirem (Niemcy), gdzie spotkał się z cesarzem. Na tej trasie, która wiedzie dalej przez Austrię i Słowację do Szombathely, leży jeszcze wiele innych interesujących obiektów dziedzictwa kulturowego. Pozostałe trasy prowadzą do Utrechtu w Holandii lub do Saragossy w Hiszpanii. W sumie szlak przechodzi przez 12 krajów europejskich!

www.saintmartindetours.eu

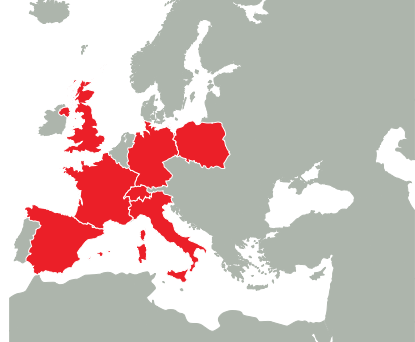
Dowiedz się więcej

Bazylika w Paray-le-Monial, Francja ©Pierre Jean Durieu/Shutterstock

Opactwo Romainmôtier, Szwajcaria ©AirelleS/Shutterstock

Pielgrzymi w klasztorze w Weltenburgu, Niemcy ©Sina Ettmer Photography/Shutterstock

Sites Cluniens
Fédération Européenn

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Miejsca Kluniackie w Europie

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2005 r.

HISTORIA

Na początku X wieku Wilhelm I Pobożny, książę Akwitanii, założył w burgundzkim Cluny opactwo benedyktynów. W średniowieczu Cluny stało się głównym ośrodkiem cywilizacji europejskiej, a jego oddziaływanie przyczyniło się do powstania i rozwoju ponad 1800 miejsc w Europie Zachodniej. Aż do XVIII wieku miejsca kluniackie odzwierciedlały silne, ogólnoeuropejskie wpływy opactwa w wymiarze duchowym, gospodarczym, społecznym i politycznym, a także w sferze sztuki i architektury.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Przekraczając granice polityczne, opactwo w Cluny, jako integralna część Kościoła, przyczyniło się do powstania systemu feudalnego w Europie i odegrało ważną rolę w tworzeniu wspólnej dla kilku europejskich regionów kultury. Obecnie Europejska Federacja Miejsc Kluniackich promuje to dziedzictwo jako uniwersalny instrument wspomagający dialog międzykulturowy i poznawanie wspólnej europejskiej historii.

DZIEDZICTWO

W centralnym punkcie szlaku, w Cluny, znajdują się pozostałości wielkiego kościoła opackiego zwanego Maior Ecclesia – największej budowli sakralnej średniowiecznej Europy. Cluny nazywano wówczas drugim Rzymem. Obecnie jest to drugie, po Wenecji, miasto na świecie pod względem liczby domów średniowiecznych. Jednak dziedzictwo, które pozostawili mnisi na terenie Europy nie ogranicza się do architektury. W ponad 1800 miejscach (m.in. klasztorach, szkołach, zamkach, wioskach, miasteczkach, winnicach i młynach) oprócz elementów takich jak iluminowane manuskrypty, partytury, traktaty, meble, dzieła sztuki i znaleziska archeologiczne, zachowały się także krajobrazy, wina i zwyczaje.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Każde z miejsc kluniackich w inny sposób prezentuje swoje dziedzictwo materialne i niematerialne. W ramach programu „Podróże kluniackie” Federacja proponuje wycieczki tematyczne prowadzące turystów poza utarte szlaki. Bogata oferta szlaków kluniackich uczyni zadość potrzebom zarówno amatorów kilkutygodniowych wypraw, jak i zwolenników krótkich spacerów. Ponadto na stronie Federacji znajduje się Clunypedia, czyli powszechnie dostępna, cyfrowa skarbnica wiedzy na temat dziedzictwa kluniackiego. Można w niej znaleźć szczegółowe informacje o każdym miejscu oraz wskazówki, dzięki którym zwiedzanie staje się ciekawsze i bardziej pouczające.

www.sitescluniens.org

Dowiedz się więcej

Festival oliwy, Padna, Słowenia ©egotripone/Shutterstock

Drzewo oliwne, Maroko ©PhotoFra/Shutterstock

Elementy starej olejarni, Góra Athos, Grecja © NonixPhoto/Shutterstock

Stara olejarnia, Wyspa Korcula, Chorwacja ©Mrak.hr/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Drzew Oliwnych

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2005 r.

HISTORIA

Drzewo oliwne odcisnęło się silnym piętnem nie tylko w krajobrazie, ale i codziennym życiu mieszkańców krajów śródziemnomorskich. Jako mityczne i święte drzewo odgrywa ważną rolę w ich obrzędach i zwyczajach. Wywarło też znaczący wpływ na ich styl życia, przyczyniając się do powstania wyjątkowej, starożytnej „cywilizacji drzewa oliwnego”. Trasy Szlaku Drzew Oliwnych prowadzą śladami tej cywilizacji, z Grecji do innych europejskich krajów śródziemnomorskich.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Na szlak składają się trasy zachęcające do międzykulturowego dialogu. Ich motywem przewodnim jest drzewo oliwne jako uniwersalny symbol pokoju. Trasy te umożliwiają współpracę między odległymi rejonami, które inaczej byłyby izolowane. Łączą podmioty zaangażowane w gospodarce wykorzystanie drzew oliwnych (artystów, drobnych producentów, rolników, młodych przedsiębiorców, itp.), którym obecnie zagraża kryzys. W dzisiejszych, trudnych czasach stanowi to sposób na obronę fundamentalnej wartości, jaką jest prawo do pracy.

DZIEDZICTWO

Historia drzewa oliwnego liczy miliony lat. Dzikie drzewa oliwne, przodków dzisiejszych, udomowionych odmian, wciąż można spotkać na Peloponezie, Krecie, w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie, czyli w miejscach, z których się wywodzą. Związek tego drzewa z ludzką cywilizacją przyczynił się do powstania niezwykle bogatego, żywego dziedzictwa kulturowego wtopionego w codzienne zwyczaje mieszkańców krajów śródziemnomorskich. Począwszy od kuchni, w której oliwa z oliwek odgrywa kluczową rolę, aż po sztukę i tradycję, rozwój społeczny tych obszarów został w dużym stopniu ukształtowany przez drzewo oliwne.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Cywilizacja drzewa oliwnego zaprasza turystów do poznawania charakterystycznych dla niej krajobrazów, produktów i tradycji. W ramach szlaku dostępne są różne trasy przebiegające przez kraje Europy Południowej i Afryki Północnej, od Bałkanów i greckiego Peloponezu aż po region Meknes w Maroku. Istnieją nawet trasy morskie, które ilustrują znaczenie wodnych połączeń między śródziemnomorskimi miastami portowymi. Na każdej z tych tras organizowane są różne wydarzenia związane z kulturą drzewa oliwnego, np. wystawy, koncerty i degustacje.

www.olivetreeroute.gr

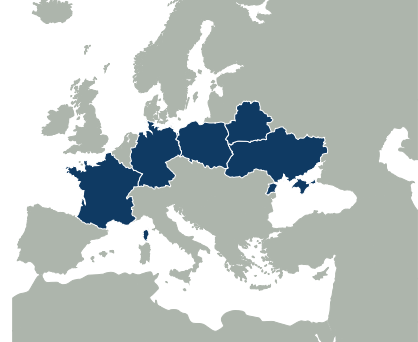
Dowiedz się więcej

Kaplica Trójcy Świętej na Zamku w Lublinie, Polska ©katatonia82/Shutterstock

Antwerpia, Belgia © Lena Serditova/Shutterstock

Katedra w Erfurcie, Niemcy ©pixelliebe/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Via Regia

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2005 r.

HISTORIA

Via Regia to najstarsza i najdłuższa droga łącząca Europę Wschodnią i Zachodnią. Z badań wynika, że szlak Via Regia położony na południe od pokrywy lodowej i na północ od środkowej strefy górskiej był najbardziej powszechną drogą migracji starożytnych plemion już w epoce kamienia łupanego. Obecnie trasa ta – określana jako III Paneuropejski Korytarz Transportowy – łączy 10 krajów europejskich i ma długość 4500 kilometrów.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

W ciągu ostatnich 2000 lat na Via Regia odcisnęli swoje ślady kupcy, żołnierze, królowie, pielgrzymi, migranci i rozmaici podróżnicy. Szlak ten przypomina o wydarzeniach ważnych dla całej Europy, przez co zachęca do poznawania i zrozumienia europejskiej historii oraz tożsamości kulturowej.

DZIEDZICTWO

Stara Via Regia, nazywana także Traktem Królewskim była jedną z najważniejszych dróg wczesnego średniowiecza. Podlegała nieustannym zmianom, dostosowując się do nowych czasów, jednak zachowywała kluczową rolę w handlu między regionami. Jej wielowiekowa historia znajduje odzwierciedlenie w bogatym dziedzictwie, począwszy od zabytków architektury, a skończywszy na niematerialnych tradycjach, które ukształtowały kontynent europejski.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Via Regia to połączenie drogowe z czasów przedzaprzęgowych, co oznacza, że towarzysząca jej tradycyjna infrastruktura powstawała z myślą o powolnym pokonywaniu krótkich odległości. Podróżując tym szlakiem, warto przyjąć zasadę „spowolnienia”, by w spokoju delektować się wędrówką przez przestrzeń kulturową Europy, ze wschodu na zachód lub w przeciwnym kierunku. Trasę można pokonać na wiele różnych sposobów, od tradycyjnej wyprawy pieszej po przejazd pociągiem. Wzdłuż kluczowej arterii naszego kontynentu odbywa się wiele wydarzeń kulturalnych nawiązujących do jej historii.

www.via-regia.org

Dowiedz się więcej

Festiwal rzymskiego Apulum, Alba Iulia, Rumunia © Florin Cnejevici / Shutterstock

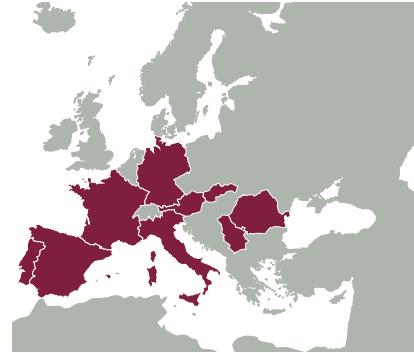
Klasztor Gradac, Serbia © N.M.Bear/Shutterstock

Turyści w klasztorze Gradac, Serbia © banedeki/Shutterstock

Malowidła w katedrze w Königsllutter, Niemcy © Norbert Funke

TRANSROMANICA
The Romanesque Routes of European Heritage

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

TRANSROMANICA

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2007 r.

HISTORIA

Okolo roku 1000 artyści w całej Europie zainspirowani tradycją rzymską i wczesnochrześcijańską zapoczątkowali nowy, wyjątkowy styl w architekturze nazwany romańskim. Styl ten wykorzystywał lokalne mity i legendy, aby ożywić stare tradycje, odzwierciedlając w efekcie specyficzne cechy geograficzne poszczególnych regionów średniowiecznej Europy przez okres 300 lat.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Pomimo trudności związanych z podróżowaniem, średniowieczni Europejczycy byli niezwykle mobilni – tysiące ludzi podróżowało drogami wodnymi i lądowymi, przeważnie pieszo. W wyniku tej mobilności wykształcił się wspólny sposób myślenia i wspólne wartości, które znalazły odbicie w architekturze, co szczególnie odnosi się do katedr, wokół których koncentrowało się życie miast. Styl romański stał się tym samym pierwszym wspólnym językiem Starego Kontynentu. Ucieleśniał wartości, które i dzisiaj spajają kontynent: różnorodność i porozumienie między cywilizacjami.

DZIEDZICTWO

Architektura romańska wyróżnia się przede wszystkim zastosowaniem łuków półkolistych, grubych ścian z małymi oknami, kostkowych głowic kolumn i symetrycznych planów, które w połączeniu tworzą harmonijną prostotę. Na szlaku można znaleźć wspaniałe katedry, zaciszne klasztory i piękne kościoły pochodzące ze średniowiecza. To wyjątkowa mieszanka stylów regionalnych, która pozwala poznać różnorodne kultury, od bizantyjskiej po zachodnią, w których uwidaczniają się wpływy architektury francuskiej i mudejar oraz późniejszego stylu gotyckiego.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Na turystów podążających szlakiem TRANSROMANICA czekają imponujące zabytki romańskie położone w dziewięciu krajach pomiędzy Morzem Bałtyckim a Morzem Śródziemnym. Wiele z nich znajduje się na liście światowego dziedzictwa UNESCO. Ponadto każdy region na szlaku oferuje wyjątkowe atrakcje kulturalne, kulinarne specjalja i liczne imprezy w scenerii malowniczych krajobrazów. Wędrówka Romańskimi Szlakami Dziedzictwa Europejskiego to jednocześnie podróż śladami ważnych postaci historycznych, takich jak cesarz Otton I Wielki, Marcin Luter, Matylda z Canossy, św. Jakub Starszy oraz wielu innych władców i przywódców duchowych.

www.transromanica.com

Dowiedz się więcej

Krajowy festiwal wina, Kiszyniów, Mołdawia © SlayStorm/Shutterstock

Winiarnia w Areni, Armenia ©frantic00/Shutterstock

Wieś Barolo i jej winnice, Włochy ©Edgar Machado/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Iter Vitis

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2009 r.

HISTORIA

Uprawa winorośli, winiarstwo i winnicowe krajobrazy stanowią ważny element europejskiej i śródziemnomorskiej kultury, w tym dotyczącej jedzenia. Od czasu zapoczątkowania uprawy winorośli w IV tysiącleciu p.n.e., jej ewolucję i upowszechnienie uważano za wielkie osiągnięcie ludzkości, które ukształtowało krajobrazy Europy, zarówno w wymiarze geograficznym, jak i społecznym.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Produkcja wina zawsze była europejskim symbolem tożsamości. Wiedza techniczna, której wymaga ta działalność, w znacznym stopniu przyczyniła się do wykształcenia na przestrzeni stuleci poczucia obywatelstwa europejskiego, wspólnego dla wszystkich regionów i narodów, a także tożsamości narodowych. Istnieje cała grupa krajów regionu śródziemnomorskiego, które łączy to samo: ich krajobraz kulturowy. Szlak Iter Vitis ma na celu przede wszystkim ochronę różnorodności

biologicznej wina przez pokazywanie jego wyjątkowości w zglobalizowanym świecie.

DZIEDZICTWO

Europejski krajobraz wiejski jest uważany za ważny element dziedzictwa. Produkcja wina oraz związani z nią ludzie i technologie stanowią ważne składniki naszej kultury, co znajduje wyraz również w różnych formach tradycji ustnej. Poza tym jakość życia na obszarach wiejskich można uznać za model do zastosowania w przyszłości i dziedzictwo, które należy zachować.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Wino jest jak wiadomość, która wędruje po świecie i skłania ludzi do podróżowania. Produkcja wina, a zwłaszcza praca w winnicach, stymuluje migrację i mobilność. Turyści mogą odkrywać odległe krainy winnic, od Kaukazu po Europę Zachodnią, by poznać metody uprawy, fermentacji, przechowywania i transportu oraz mity i symbole związane z tą bogatą kulturą. W krajach leżących na szlaku organizowane są także różnorodne imprezy edukacyjne i kulturalne.

www.itervitis.eu
Dowiedz się więcej

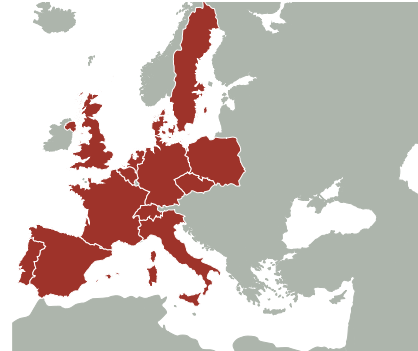
Opactwo w Lorrvão, Portugalia © ribeiroantonio/Shutterstock

Opactwo w Senanque, Francja © Ekaluck Cheetumrong/Shutterstock

Opactwo w Varnhem, Szwecja © VIKVAD/Shutterstock

Charte européenne des
Abbayes et Sites cisterciens

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Europejski Szlak Cysterski

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2010 r.

HISTORIA

W XI wieku Robert z Molesme założył w burgundzkim Cîteaux nowy klasztor oparty na regule św. Benedykta: módl się z dala od świata i żyj z pracy własnych rąk. Od momentu powstania w 1098 r. zakon cystersów szybko się rozrastał. Powstało 750 opactw i 1000 klasztorów – zarówno męskich, jak i żeńskich – rozsianych po całym kontynencie europejskim.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Członkowie Stowarzyszenia Europejska Karta Opactw i Miejsc Cysterskich działają na rzecz ochrony materialnego i niematerialnego dziedzictwa cysterskiego. W ten sposób przyczyniają się do ochrony dziedzictwa historycznego – budynków i ich otoczenia, niezależnie od stanu ich zachowania. Za cel stawiają sobie również upowszechnianie wiedzy o roli, jaką odegrali cystersi w historii Europy, zwłaszcza w XII i XIII wieku. Starają się pokazać wyjątkowość monastycyzmu cysterskiego przejawiającą się w wymiarze intelektualnym i duchowym,

pomysłowości technicznej oraz niezwykłych talentach organizacyjnych, budowlanych i rozwojowych.

DZIEDZICTWO

Zakon cysterski reprezentuje bogatą spuściznę, która jest widoczna w Kościele katolickim i państwach europejskich. „Biali mnisi” byli i nadal są znakomitymi budowniczymi, zajmującymi się rozwijaniem obszarów wiejskich przy zastosowaniu zaawansowanych rozwiązań hydrotechnicznych i technik rolniczych – czego przykładem są zbudowane przez nich stodoły, piwnice, młyny i odlewnie. Od czasów średniowiecza przyczyniają się do rozwoju sztuki i nauki w Europie.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Podróżnik może odkryć, zrozumieć i nadać znaczenie dziedzictwu cysterskiemu, które zachowało się do naszych czasów, wędrując po terenach wiejskich, uczestnicząc w wydarzeniach edukacyjnych i kulturalnych oraz wykorzystując nowe narzędzia cyfrowe, stworzone z myślą o ochronie i promocji dziedzictwa kulturowego.

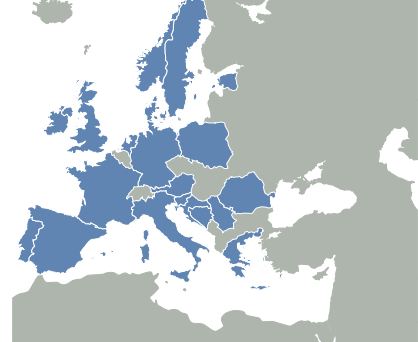
www.cister.net
Dowiedz się więcej

Nowy Cmentarz w Belgradzie, Serbia ©Jasa Josimovic/Shutterstock

Cmentarz Mirogoj w Zagrzebiu, Chorwacja © Zvonimir Athletic / Shutterstock

Stary Cmentarz w Atenach, Grecja © Ukrolenochka / Shutterstock

EUROPEAN
CEMETERIES
ROUTE

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

CONSEIL DE L'EUROPE

Szlak Europejskich Cmentarzy

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2010 r.

HISTORIA

Od zarania dziejów cmentarze stanowią istotny element naszej cywilizacji. Te święte i przywołujące emocje przestrzenie są milczącymi świadkami historii miast i miasteczek. Istnieją w każdej większej miejscowości na terenie Europy i zawsze wyraźnie odzwierciedlają lokalną tożsamość kulturową i religijną, dlatego warto spojrzeć na cmentarze jako miejsca życia.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Wspomnienia i symbole zapisane na nagrobkach są odbiciem obyczajów, wartości i stylu życia lokalnych społeczności. Odwiedzając cmentarz, można zobaczyć, jak różnorodne są życie i kultura w tym miejscu, a także lepiej uświadomić sobie, jak ważna jest ta różnorodność w demokratycznym świecie.

DZIEDZICTWO

Cmentarze są częścią naszego dziedzictwa. Na spuściznę materialną składają się rzeźby, grawerunki, a nawet układ przestrzenny, na niematerialną – zwyczaj i praktyki związane ze śmiercią, stanowiące część naszej rzeczywistości antropologicznej. W istocie cmentarze są wyjątkowymi miejscami przechowywania części naszych wspomnień i pamięci historycznej. Deponujemy w nich wiedzę o tych momentach historii, o których nie chcemy i nie powinniśmy zapominać, dlatego mamy obowiązek je chronić i przekazać następnym pokoleniom.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak Europejskich Cmentarzy oferuje turystom możliwość niemal dosłownego przejścia przez lokalną historię, poznania ważnych postaci, które żyły i pozostawiły swój ślad w określonym miejscu. Podróż tym szlakiem pozwala odkryć lokalne, narodowe i europejskie dziedzictwo kulturowe, a ponadto pomaga lepiej uświadomić obywatelom Europy znaczenie najważniejszych cmentarzy i ich wielokulturowy wymiar.

www.cemeteriesroute.eu

Dowiedz się więcej

Prehistoryczne petroglify, Alta, Norwegia © itociotola /Shutterstock

Zbiornik Gobustan, Azerbejdżan ©Vastram/Shutterstock

Tuszecki Park Narodowy, Gruzja ©Elena Diego/Shutterstock

Szlak Prehistorycznego Malarstwa Jaskiniowego

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2010 r.

HISTORIA

Prehistoryczne malarstwo jaskiniowe to sztuka pierwszych Europejczyków. Pojawiło się w Europie 42 tysiące lat temu i w niektórych regionach kwitło aż do wczesnej epoki żelaza. Od chwili, gdy w 1902 r. naukowcy uznali za autentyczne malowidła z jaskini Altamira w Hiszpanii, sztuka prehistoryczna stanowi ważny zasób kulturowy i turystyczny Europy, jako pierwszy znaczący przejaw kulturowej, społecznej i symbolicznej ekspresji człowieka.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Prehistoryczne malarstwo jaskiniowe to jedna z najstarszych form dziedzictwa kulturowego, występująca niemal we wszystkich zakątkach naszej planety. W Europie znajdują się jedne z najważniejszych stanowisk prehistorycznego malarstwa jaskiniowego, które stanowią ponad 40% wszystkich tego typu miejsc na świecie. Sztuka jest tu ściśle związana z krajobrazem. Szlak łączy w sobie walory kulturowe i przyrodnicze, a ponadto przyczynia się do zrównoważonego rozwoju społeczności wiejskich.

DZIEDZICTWO

Każdego roku blisko 3,1 miliona turystów odwiedza miejsca, w których pierwsi mieszkańcy Europy tworzyli swą transcendentalną sztukę naskalną, pełną symboliki związanej z wierzeniami religijnymi i odniesień do przyrody. Początkowo była to sztuka naturalistyczna, ale później pojawiły się w niej także elementy symboliczne i abstrakcyjne, które ponownie artyści zaczęli stosować dopiero na początku XX wieku. Składa się z przedstawień figuratywnych i schematycznych oraz abstrakcyjnych kształtów nanoszonych metodą rysowania, malowania lub odbijania na ścianach jaskiń, schronisk skalnych i wychodni skalnych, a także na niektórych budowach megalitycznych.

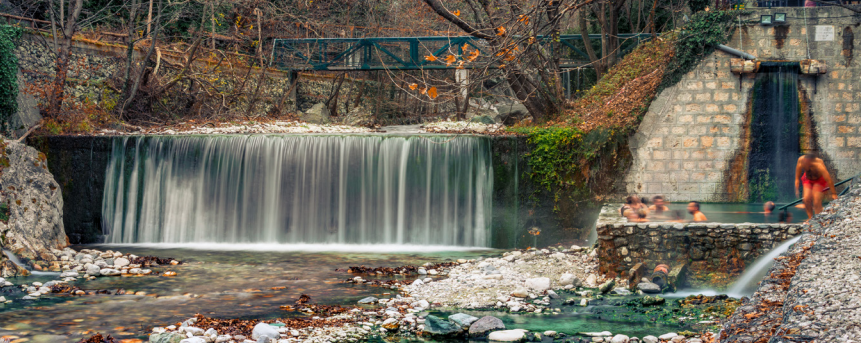
PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

W Europie istnieje ponad 200 stanowisk sztuki naskalnej dostępnych dla turystów: w Norwegii, Szwecji, Portugalii, Gruzji, Azerbejdżanie, Francji, Hiszpanii oraz we Włoszech. Wiele z nich to niewielkie obiekty, ale są też takie, w których malowidła występują w dużej liczbie, a infrastruktura turystyczna jest mocno rozbudowana. Turyści mogą oglądać doskonałej jakości zdjęcia przedstawiające wnętrza jaskiń i schronisk skalnych, co pozwala podziwiać sztukę bez narażania na zniszczenie oryginalnych stanowisk, zwiedzanie których jest ograniczone do kilku osób dziennie albo w ogóle wykluczone.

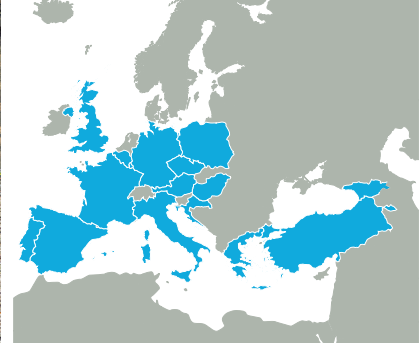

www.prehistou.eu

Dowiedz się więcej

Termy Loutra Pozar w Lutraki, Grecja © Georgios Tsichlis/Shutterstock

Kąpielisko termalne w Vichy, Francja © Martina Nowak/Shutterstock

Kąpielisko Szechenyi, Budapeszt, Węgry © majicphotos/Shutterstock

THE EUROPEAN
ROUTE OF
HISTORIC
THERMAL
TOWNS

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Europejski Szlak Historycznych Uzdrowisk Termalnych

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2010 r.

HISTORIA

Lecznictwo termalne, czyli wykorzystanie gorących źródeł do zabiegów zdrowotnych, jest stosowane w Europie od starożytności. Wiele miast na szlaku było znanych już w czasach rzymskich, a w kilku zachowały się imponujące ruiny łaźni i towarzyszących im budynków uzdrowiskowych. Najśłynniejsze uzdrowiska osiągnęły szczyt popularności w XVIII i XIX wieku, kiedy opracowano cały szereg zabiegów medycznych i zdrowotnych, a podróże stały się łatwiejsze dzięki pojawieniu się kolei. Przedstawiciele elity politycznej i kulturalnej podróżujący do europejskich uzdrowisk zainicjowali nowoczesną turystykę. Wpłynęło to na renowację uzdrowisk termalnych i dało początek nowemu trendowi – budowaniu luksusowych hoteli i rozmaitych obiektów rekreacyjno-rozrywkowych, od kasyn i teatrów muzycznych, po zadaszone promenady i ogrody krajobrazowe przeznaczone dla wrotnych turystów.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Uzdrowiska termalne były „kawiarniami Europy”

– miejscami, w których członkowie wszystkich warstw społecznych mogli się spotkać i wymienić poglądy. W ten sposób uzdrowiska odegrały w dziejach Europy kluczową rolę w propagowaniu pokoju, współpracy i kreatywności, chroniąc przy tym środowisko naturalne i architektoniczne oraz promując zrównoważony rozwój kulturowy. Pełnią taką funkcję do dziś.

DZIEDZICTWO

Baden-Baden, Bath, Budapeszt, Karlove Vary, Spa i Vichy to tylko niektóre z europejskich miast uzdrowiskowych. W Europie istnieje znacznie więcej tego typu miejsc. Ich wyjątkowy charakter, style architektoniczne i tradycje uzdrowiskowe powstały wokół źródeł wód termalnych wykorzystywanych do leczniczych kąpeli lub do picia. Kultura uzdrowiskowa, w całej swojej różnorodności, ze wszystkimi lokalnymi odcieniami, stanowi bez wątpienia wyjątkowe dziedzictwo europejskie.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Dziś uzdrowiska opowiadają historie odwołujące się do pamięci europejskiej, organizując doroczne festiwale i inne wydarzenia, a także szeroką gamę zajęć twórczych przeznaczonych dla turystów. Goście mogą korzystać z dobrodziejstw wód termalnych, zrelaksować się i doświadczyć prawdziwie wielozmysłowej tradycji.

www.ehtta.eu
Dowiedz się więcej

Kościół św. Olafa w Kamroy, Norwegia ©Dmitry Chulov/Shutterstock

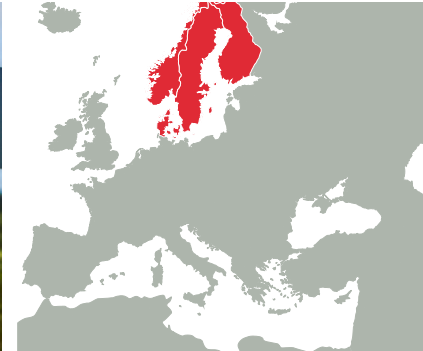
Pielgrzym w Zatoce Fińskiej ©Michaelvbg/Shutterstock

Wieża kościoła św. Olafa w Tallinie, Estonia ©everst/Shutterstock

Szlak między Szwecją a Norwegią ©Hamperium Photography/Shutterstock

ST.OLAV WAYS
THE PILGRIM PATHS TO TRONDHEIM

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Drogi św. Olafa

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2010 r.

HISTORIA

Olaf II Haraldsson, znany później jako św. Olaf, był królem Norwegii w XI wieku. Kiedy poległ w bitwie pod Stiklestad w 1030 r., został uznany za męczennika i świętego, co przyczyniło się do rozpowszechnienia jego legendy. Po jego śmierci, przez wieki pielgrzymi wędrowali przez Skandynawię drogami prowadzącymi do katedry Nidaros w Trondheim, gdzie znajduje się grób św. Olafa.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Na przestrzeni wieków legenda św. Olafa skłoniła tysiące pielgrzymów do podróży przez kontynent europejski w poszukiwaniu miejsca jego pochówku. Ten przepływ ludzi przyczynił się do ożywionej wymiany kulturalnej i religijnej, odgrywając tym samym ważną rolę w budowaniu tożsamości europejskiej.

DZIEDZICTWO

Najstarszy zachowany wizerunek św. Olafa, pochodzący z około 1160 r., znajduje się na kolumnie w Bazylice Narodzenia Pańskiego w Betlejem. Liczba kościołów i kaplic pod wezwaniem św. Olafa uświadamia nam, że jego kult kwitł kiedyś w całej północnej Europie. Wiadomo, że przed nadejściem reformacji, czyli przed 1540 r., istniało co najmniej 340 takich kościołów i kaplic, z czego 288 znajdowało się poza Norwegią.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Trasy pielgrzymkowe nazywane obecnie Drogami św. Olafa to sieć szlaków prowadzących do Trondheim, która obejmuje Danię, Szwecję i Norwegię. Podróżnicy mają do wyboru wiele różnych tras, których pokonanie zajmuje od jednego dnia do kilku tygodni. Na ich potrzeby przygotowano mnóstwo informacji na temat możliwości zakwaterowania, zwiedzania i uzupełniania zapasów. Podczas tej pielgrzymki człowiek może poczuć radość płynącą z prostych rzeczy i poznawać mieszkańców miejscowości leżących na szlaku.

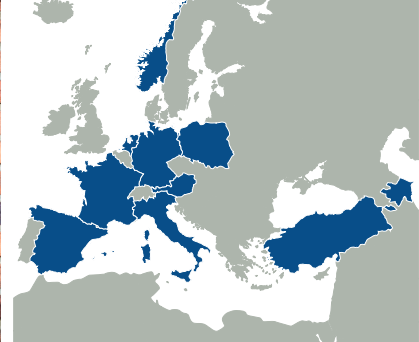
www.acsow.org
Dowiedz się więcej

Katedra w Amalfi, Włochy © Gurgun Bakhshetyan/Shutterstock

Figurka mieszczanina, Toruń, Polska ©Fotokon /Shutterstock

Narodowe Muzeum Ceramiki w Walencji, Hiszpania ©DigitalPearls/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Europejski Szlak Ceramiki

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2012 r.

HISTORIA

Rozwój sztuki ceramicznej w Europie zastępuje na uwagę. Rozkwit przemysłu ceramicznego nie tylko przyspieszył rozwój gospodarczy wielu regionów, ale także wpłynął na ich dziedzictwo i historię społeczną. Tym samym przyczynił się do wytworzenia silnej tożsamości. Tą tożsamość, która do dziś oddziałuje na charakter wielu europejskich miast, można obecnie odkrywać podróżując Europejskim Szlakiem Ceramiki.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Sztuka ceramiczna od samego początku jest nierozdzielnie związana z przepływem ludzi i dóbr na terenie Europy. W efekcie odzwierciedla zarówno wspólną tożsamość europejską, jak i różnorodność jej poszczególnych obszarów. Stanowi także świadectwo postępu technicznego oraz trendów artystycznych i aspiracji ideologicznych cechujących kolejne epoki – od prymitywnego wykorzystania terakoty po współczesne dzieła.

DZIEDZICTWO

Celem szlaku jest przybliżenie dziedzictwa ceramicznego mieszkańcom Europy przez promowanie dynamicznego wizerunku tego dziedzictwa. Warto popularyzować zarówno jego aspekt materialny w postaci przedmiotów wykorzystywanych w różnych dziedzinach (gastronomia, sztuka, medycyna, architektura itp.), jak i niematerialny obejmujący wiedzę i umiejętności niezbędne do wytwarzania ceramiki.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Turyści wędrujący Europejskim Szlakiem Ceramiki mogą w pełni docenić sztukę życia. W zależności od potrzeb mają bowiem do wyboru różne miejsca – od tętniących miejskim życiem po otoczone przyrodą, od romantycznych po typowo rodzinne, od urzekających dziedzictwem po kuszące przysmakami. Szlak oferuje wycieczki po miastach takich jak Limoges, Stoke-on-Trent, Delft, Faenza, Selb lub Höhr-Grenzhausen. W drodze można poznać tajniki produkcji ceramiki, zwiedzając zakłady lub własnoręcznie wykonując różne przedmioty w ramach warsztatów.

www.europeanrouteofceramics.eu

Dowiedz się więcej

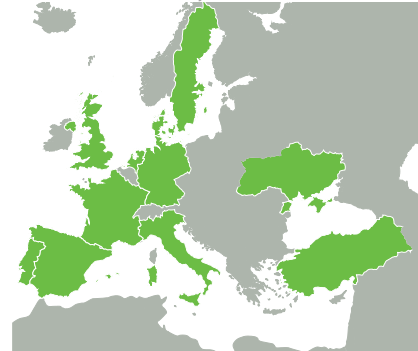
Neolityczne grobowiec, Zatoka Kernic, Francja ©siloto/Shutterstock

Prehistoryczny "Hunebedden", droga D50 do Noord-Sleen, Holandia ©R. de Bruijn_P/Shutterstock

Naveta des Tudons, Hiszpania © Francisco Romo Torres/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Europejski Szlak Kultury Megalitycznej

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2013 r.

HISTORIA

Megality, czyli, dosłownie, wielkie kamienie, były szeroko wykorzystywane przez prehistoryczne społeczności do budowania monumentów, miejsc pochówku i sanktuariów. Megalityczne grobowce, dolmeny i inne obiekty tego typu reprezentują najstarszą zachowaną rdzenną architekturę Europy. Poznanie tego dziedzictwa jest niezbędne dla zrozumienia naszych początków.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Projekt „Szlaki megalityczne” opiera się na zasadach „turystyki o niskim oddziaływaniu”, czyli unikaniu wszelkich rozwiązań, które mają nieodwracalny wpływ na środowisko naturalne. W tym celu wykorzystuje istniejące drogi i ścieżki oraz zachęca do podróżowania w harmonii z naturą. W związku z tym głównym założeniem tego szlaku jest zaakcentowanie i zachowanie silnego związku między naturą a kulturą. Operator szlaku podejmuje również współpracę z muzeami, szkołami, uniwersytetami

i organizacjami charytatywnymi w celu tworzenia specjalnych programów dla dzieci i młodzieży.

DZIEDZICTWO

Budowle megalityczne należą do najbardziej rozpowszechnionych w czasie i przestrzeni pozostałości po człowieku prehistorycznym. Niektóre z nich są uznawane za obserwatoria astronomiczne umożliwiające śledzenie ruchu ciał niebieskich, ponieważ wszystkie są zorientowane według ruchu Słońca. Niektóre, jak na przykład Stonehenge, uchodzą za narzędzia służące do prognozowania zaćmień Słońca i Księżyca.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Europa może się poszczycić bogatym dziedzictwem megalitycznym, które można poznać wędrując wieloma różnymi trasami prowadzącymi przez Szwecję, Danię, Niemcy, Holandię, Hiszpanię, Wielką Brytanię, Włochy i Francję. Odkrywanie tego dziedzictwa ułatwiają rozmaite zorganizowane wycieczki piesze i rowerowe, które jednocześnie zachęcają do bliskiego kontaktu z naturą. Turyści mogą zatem podziwiać nie tylko megalityczne budowle, ale także różnorodność otaczającego ich krajobrazu.

www.megalithicroutes.eu

Dowiedz się więcej

Ewangelicki kościół Waldensów w Rzymie, Włochy ©Cineberg/Shutterstock

Przełęcz Menée w Masywie Vercors, Francja ©OUESTUSA/Shutterstock

Muzeum Hugenotów, Niemcy ©H-AB Photography/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Hugenotów i Waldensów

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2013 r.

HISTORIA

Pod koniec XVII wieku, po tym jak król Francji Ludwik XIV odwołał edykt nantejski, rozpoczęła się era prześladowań. Dwieście tysięcy hugenotów musiało szukać schronienia w protestanckich krajach Europy i na całym świecie. Waldensi z dolin piemonckich również udali się na wygnanie i podążyli tą samą drogą. Międzynarodowy Szlak Hugenotów i Waldensów o długości ok. 2500 kilometrów prowadzi śladami tych wygnańców.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Szlak ma na celu chronić pamięć o wygnaniu hugenotów i waldensów oraz ich stopniowej asymilacji w nowych ojczyznach, traktując ten epizod jako element naszej wspólnej europejskiej historii i dziedzictwa kulturowego. Oprócz tego zwraca uwagę na znaczenie wolności, poszanowania praw człowieka, tolerancji i solidarności jako podstawowych wartości europejskich.

DZIEDZICTWO

Hugenoci i waldensi najpierw dotarli do Genewy w Szwajcarii, a następnie do Niemiec, gdzie zostali ciepło przyjęci i mogli rozpocząć nowe życie. Po drodze zakładali liczne osady, które stanowią nie tylko bogate dziedzictwo kulturowe, ale także niematerialne świadectwo prześladowań religijnych, przesiedleń, migracji i integracji.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Podróżnicy mają do wyboru trzy punkty startowe: Le Poet-Laval (Drôme, Francja), Mialet (Sewenny, Francja) lub Saluzzo (Piemont, Włochy), z których szlak prowadzi przez Francję i Szwajcarię do Niemiec, gdzie przecina Badenię-Wirtembergię i Hesję, by dotrzeć aż do Bad Karlshafen. Trasa ta oprócz zróżnicowanych, pięknych widoków oferuje także liczne atrakcje kulturalne i historyczne. Podążający nią wędrowcy mogą poznawać różne kultury europejskie, odkrywać wspólną historię, cieszyć się miłymi chwilami spędzonymi w towarzystwie innych ludzi i rozwijać poczucie samoświadomości.

www.surlespadeshuguenots.eu

Dowiedz się więcej

Pomnik Armii Czerwonej w Sofii, Bułgaria ©trabantos/Shutterstock

Plac w Torviscosie, Włochy © luca pbi/Shutterstock

Casa Radio w Bukareszcie, Rumunia ©Danilovski/Shutterstock

ATRIUM
Architecture
of Totalitarian Regimes
of the XX Century
in Europe's Urban Memory

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

ATRIUM

Architektura Reżimów Totalitarnych XX wieku w Urbanistycznej Pamięci Europy

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2014 r.

HISTORIA

Reżimy totalitarne, które zawaładnęły znaczną częścią Europy w środkowych dekadach XX wieku, miały duży wpływ na krajobraz miejski. Zakładały i przebudowywały miasta, często korzystając z najnowocześniejszych rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych, jakie istniały w tamtym czasie. Choć obecnie demokratyczna Europa zdecydowanie potępia te reżimy, wybudowane przez nie obiekty zachowały się na naszych ulicach stanowiąc niechciane dziedzictwo.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Poznanie architektury totalitarnych reżimów Europy, zarówno faszystowskich, jak i komunistycznych, to szansa na wzmocnienie europejskiej tożsamości w jej jedności i różnorodności. Idea zjednoczonej Europy zrodziła się z tragedii II wojny światowej zakończonej upadkiem faszyzmu i nazizmu. A zyskała nowy wymiar wraz z upadkiem komunizmu, który otworzył drogę dla szerszej

i bardziej uniwersalnej wizji Europy opartej na podstawowych wartościach takich jak wolność polityczna, wolność słowa i zgromadzeń, demokracja i praworządność.

DZIEDZICTWO

We wszystkich miastach leżących na szlaku znajdują się przykłady architektury lub założeń urbanistycznych wywodzących się z okresu totalitaryzmu, często mocno powiązanych z ówczesnymi reżimami. W Forlì, Predappio, Ferrarze, Tresigallo i wielu innych włoskich miastach istnieją ważne budynki i całe dzielnice powstałe w czasach Mussoliniego. Labin, Raša i Lastovo-Ūble w Chorwacji również mogą się poszczycić znaczącymi przykładami architektury faszystowskiej i komunistycznej. Liczne dzieła architektury typowej dla epoki sowieckiej dominacji można spotkać także w okręgu Jassy w Rumunii oraz Sofii i Dimitrowgradzie w Bułgarii.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak ATRIUM pozwala zgłębiać socjologiczną, ideologiczną i geograficzną złożoność historii tych reżimów widzianą przez pryzmat krajobrazów różnych miast. Wyczerpujące informacje na temat poszczególnych miejsc opatrzone dodatkowymi materiałami w postaci zdjęć, filmów, nagrań dźwiękowych i relacji ustnych można znaleźć na stronie szlaku.

www.atriumroute.eu

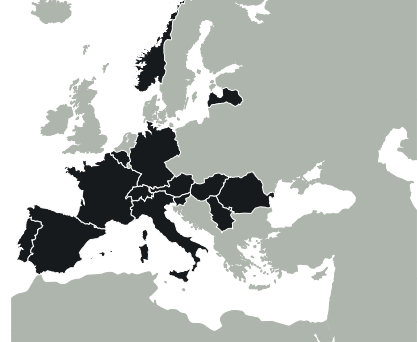
Dowiedz się więcej

Budynek Wiedeńskiej Secesji, Austria © TKiev.Victor/Shutterstock

Budynek przy ul. Elizabetes w Rydze, Lotwa © Travelsewhere/Shutterstock

Mathildenhöhe w Darmstadt, Niemcy ©Bildgigant/Shutterstock

Architektura regionu Wojwodina, Serbia ©xbrchx/Shutterstock

RÉSEAU
ART
NOUVEAU
NETWORK

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Réseau Art Nouveau Network

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2014 r.

HISTORIA

Art Nouveau, czyli secesja, to styl w sztuce, który pojawił się pod koniec XIX wieku i błyskawicznie rozprzestrzenił się w całej Europie, dzięki międzynarodowym wystawom, podróżującym artystom, listom i czasopismom. Ta artystyczna rewolucja inspirowała się głównie naturalnymi formami i strukturami, nie tylko kwiatami i roślinami, ale także falującymi liniami. Wygasła jednak szybko wraz z nadejściem I wojny światowej. Wielu znawców odnosiło się do tego stylu z dezaprobatą i dopiero w drugiej połowie XX wieku secesję zaczęto doceniać oraz podjęto działania w celu ochrony tej twórczości.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Chociaż każda lokalna wersja secesji ma odrębne cechy, europejskich artystów łączyło wówczas pragnienie wprowadzania innowacji, tworzenia, inspirowania się nawzajem i wymieniania przemyśleniami, dzięki czemu to dziedzictwo, nabrało prawdziwie europejskiego

wymiaru. Secesja odzwierciedla nasze wartości kulturowe i świadczy o znaczeniu dialogu międzykulturowego.

DZIEDZICTWO

Siłą napędową secesji były ideały estetyczne i fascynacja nowoczesnością oraz możliwości oferowane przez technologie przemysłowe i nowe materiały, a to wszystko połączone ze starannością wykonania i ogromną dbałością o szczegóły. Środowiska twórcze poszczególnych krajów nadały temu stylowi własny wyraz poprzez dodanie lokalnych elementów (Jugendstil w Niemczech, Stile Liberty we Włoszech, Style Sapin w Szwajcarii, Modernismo w Hiszpanii, Sezessionsstil w Austrii...), co przejawiało się w harmonijnym połączeniu architektury, wystroju wnętrz oraz mebli, określanym jako „dzieło totalne”.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Sieć Art Nouveau oferuje turystom liczne zajęcia, wystawy i materiały, które mają umożliwić poznanie i docenienie bogatej spuścizny tego stylu. Są one przygotowywane z myślą o odbiorcach w każdym wieku, tak by ukazać rozmach sztuki secesyjnej oraz jej powiązania z przyrodą, społeczeństwem, ekologią i innowacjami technicznymi. Sieć skupia ponad 20 miast, w których na odkrycie czeka bogate i zróżnicowane dziedzictwo sztuki secesyjnej.

www.artnouveau-net.eu

Dowiedz się więcej

Fryburg Bryzgowijski, Niemcy ©E. Pokrovsky/Shutterstock

Historyczny ratusz w Bazylei, Szwajcaria ©Media Castle/Shutterstock

Zamek Ambras, Austria ©ELEPHOTOS/Shutterstock

Festiwal renesansowy w Innsbrucku, Austria ©Stephan Schlachter/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Via Habsburg

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2014 r.

HISTORIA

Dom Habsburgów był jednym z najbardziej wpływowych domów królewskich w Europie. Historia tego rodu do pewnego stopnia jest także historią nas wszystkich. Od X do XIX wieku przedstawiciele tej potężnej dynastii mieli decydujący wpływ na bieg dziejów, kształtowali geografę i przyszłość Europy. Sojusze i spory, walka o władzę i podboje terytorialne, okresy wojny i pokoju... Wszystko to dzieliło, ale równocześnie jednoczyło narody, tworząc ponadczasowe więzi.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Prowadzący z Francji do Austrii i liczący ok. 1000 kilometrów szlak Via Habsburg to droga wiedzy, dzielenia się i przyjaźni, która sprzyja nawiązywaniu kontaktów ponad granicami i między narodami. Jego celem jest krzewienie wartości obywatelskich i humanistycznych poprzez budowanie więzi między różnymi narodami kontynentu oraz promowanie wspólnej historii, której ważną częścią jest dziedzictwo Habsburgów.

DZIEDZICTWO

Ślady osiemsetletniej historii rodu Habsburgów zachowały się w wielu miejscach Europy Środkowej i Zachodniej rozrzuconych na obszarze o powierzchni tysięcy kilometrów kwadratowych. Pałace, zamki, imponujące kościoły, klasztory, opactwa i wspaniałe muzea świadczą o tym, że ta słynna dynastia odcisnęła swoje piętno nie tylko na historii, ale i sztuce, przekazując z pokolenia na pokolenie dorobek kulturowy renesansu, a następnie inicjując, w jego fazie schyłkowej, przewrót nowożytny.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Siedemdziesiąt miast i obiektów w czterech różnych krajach i sześciu regionach zaprasza turystów do wyruszenia w podróż przez ponadczasowe krajobrazy i niezwykle miejsca. Wokół Jeziora Bodeńskiego, na terenie Tyrolu (Austria), Szwajcarii, Schwarzwaldu (Niemcy), Alzacji i Lotaryngii (Francja) na odkrycie czeka aż 150 atrakcji turystycznych. Wybierz zatem trasę, która najbardziej Cię interesuje!

www.viahabsburg.online

Dowiedz się więcej

Twierdza Kaleto w Belogradcziku, Bułgaria © hdesislava/Shutterstock

Amfiteatr rzymski w Puli, Chorwacja © sarocha.s/Shutterstock

Park archeologiczny Viminacium, Serbia ©mirjana ristic damjanovic/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Cesarzy Rzymskich i Naddunajskich Winnic

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2015 r.

HISTORIA

Granica Cesarstwa Rzymskiego na Dunaju była stale strzeżona przez wojsko. W rezultacie picie wina stało się w tym regionie ważnym elementem codziennego życia. Szlak Naddunajskich Winnic obejmuje te same regiony, w których wino pojawiło się w czasach rzymskich i które do dziś kontynuują tradycję produkcji tego trunku.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Imperium rzymskie stworzyło podwaliny urbanistyki, administracji, prawa i praw obywatelskich, na których oparty się później średniowieczny i nowożytny społeczeństwa europejskie. W tamtych czasach pojawiły się również takie pojęcia, jak tolerancja religijna czy ochrona tożsamości etnicznej. Oznacza to, że niektóre z wartości europejskich wywodzą się z Cesarstwa Rzymskiego; tworząc fundamenty współczesnych społeczeństw europejskich.

DZIEDZICTWO

Szlak Cesarzy Rzymskich i Naddunajskich Winnic biegnie przez cztery kraje leżące nad środkowym i dolnym Dunajem – Chorwację, Serbię, Bułgarię i Rumunię – obejmując 20 stanowisk archeologicznych i 12 regionów winiarskich. Szlak łączy miejsca o wyjątkowej historii, które świadczą o roli, jaką władcy Rzymu odegrali w zaszczepianiu rzymskiej kultury na północnych rubieżach imperium. Wino stanowi jego element nierozdzielnie związany z wprowadzaniem rzymskiej kultury i obyczajów społecznych w regionie Dunaju.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Niezależnie od tego, czy podróżujesz pieszo, rowerem, samochodem, łodzią czy pociągiem, dzięki wędrówce wzdłuż dawnej granicy (Limes) Cesarstwa Rzymskiego na Dunaju będziesz chłonąć wyjątkowe, naturalne piękno tej rzeki i jej otoczenia, w którym kryją się, często gdzieś na uboczu, prawdziwe skarby historyczne i archeologiczne. Wiele stanowisk archeologicznych odkryto całkiem niedawno i udostępniono zwiedzającym dopiero w ciągu ostatnich dwudziestu lat. Miłośnicy starożytności będą zachwyceni bogactwem prezentowanych skarbów architektury i sztuki, które stanowią świadectwo obecności starożytnego Rzymu i jego władców w tej części Europy.

www.romanemperorsroute.eu

Dowiedz się więcej

Inscenizacja historyczna lądowania Karola V w Laredo, Hiszpania © Cooperation Network of E Routes of Charles V

Widok miejscowości Vieste, Włochy ©Andrew Mayovsky/Shutterstock

Łuk tryumfalny „Arco de Santa Maria” w Burgos, Hiszpania ©roberaten/Shutterstock

Witraż przedstawiający Cesarza Karola V w katedrze w Brukseli, Belgia ©Jorisvo/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Europejski Szlak Cesarza Karola V

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2015 r.

HISTORIA

Cesarz Karol V był wielkim XVI-wiecznym władcą europejskim. Poprzez dziedziczenie skupił pod swymi rządami rozległe terytoria w zachodniej, środkowej i południowej Europie oraz hiszpańskie kolonie w obu Amerykach i Azji. Jego podróże po kontynencie europejskim przeszły do historii jako symbol jedności różnych regionów i narodów.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Cesarz Karol V wraz z długą listą narodów, które wchodziły w skład jego państwa, doprowadził do wykształcenia nieznannej wcześniej tożsamości europejskiej, która zjednoczyła różne regiony i kraje wokół wspólnego zbioru zasad i wartości. Jego spuścizna pozwala nam lepiej zrozumieć współczesną Europę.

DZIEDZICTWO

Karol Habsburg jest ważnym wspólnym punktem odniesienia – w wymiarze politycznym, kulturalnym i historycznym – dla wielu krajów Europy Środkowej (Niemcy, Austria, Holandia, Belgia, Luksemburg) i Południowej (Hiszpania, Portugalia, Włochy, Malta) oraz Afryki Północnej. Jego duch i dziedzictwo polityczne są obecne w wielu miejscach i patronują wielu wydarzeniom kulturalnym, dzięki którym pamięć o tym XVI-wiecznym paneuropejskim władcy jest wciąż żywa.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Obecnie w różnych regionach Europy odbywają się inscenizacje historyczne, festiwale sztuki, targi dawnego rzemiosła, parady, lokalne święta itp., które upamiętniają postać cesarza Karola Habsburga. Uważa się, że tradycyjne szlaki (morskie i lądowe), którymi podróżował cesarz, odegrały istotną rolę w formowaniu wielkiego krajobrazu kulturowego wczesnonowoczesnej Europy. Tematyka Szlaku Cesarza Karola V nie ogranicza się do historii i sztuki, obejmuje bowiem także takie elementy jak środowisko naturalne, tradycyjny krajobraz i architektura.

www.itinerariocarolusv.eu

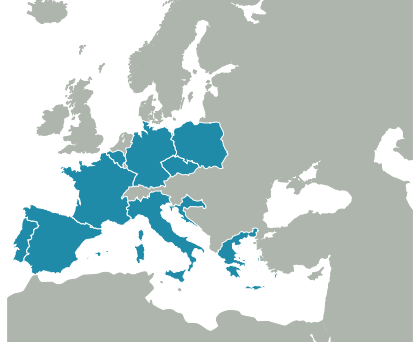
Dowiedz się więcej

Posąg Napoleona, Les Invalides w Paryżu, Francja © B. Perry/Shutterstock

Inszenżacja historyczna w pałacu w Sławkowie (Austerlitz), Czechy ©annie_zhak/Shutterstock

Polska artyleria podczas rekonstrukcji historycznej bitwy pod Raszyńem z 1809 r., Polska ©S. Tokarski/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Napoleoński

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2015 r.

HISTORIA

Napoleon Bonaparte (1769–1821) był wybitnym przywódcą politycznym, który jako władca Francji przez ponad dekadę miał znaczący wpływ na dzieje Europy i świata. Jego imię i dokonania są powszechnie znane. Dorobek epoki napoleońskiej to wyjątkowo cenne dziedzictwo, istotne dla wielu europejskich krajów. Niewątpliwie zasługuje ono na należne miejsce we podzielanej przez mieszkańców Europy interpretacji wydarzeń historycznych. Napoleon nazaczył nasze miasta, wpływając na ich układ urbanistyczny i ich przyszłe – mniej lub bardziej szczęśliwe – losy. Efekty jego poczynań wciąż są widoczne we współczesnej Europie.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Dziedzictwo historyczne epoki napoleońskiej ma charakter ogólnoeuropejski, zawsze było bliskie większości krajów kontynentu. W znacznym stopniu przyczyniło się do ukształtowania obecnego układu geopolitycznego oraz rozwoju „idei europejskiej”.

DZIEDZICTWO

Napoleon pozostawił po sobie ogromne dziedzictwo, które nie ma czysto narodowego charakteru, lecz stanowi wspólne europejskie dziedzictwo. Wpływ epoki napoleońskiej na oblicze kultury współczesnej Europy można dostrzec w krajobrazach, budynkach, pomnikach, meblach, dziełach sztuki i aktach prawnych, a także w bogatym dziedzictwie niematerialnym związanym z legendą Napoleona.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak Napoleoński skupia obecnie 60 miast w 14 krajach, przywracając dziedzictwu historycznemu epoki napoleońskiej jego ogólnoeuropejski charakter. Podczas wędrowki turyści mogą uświadomić sobie geograficzne zróżnicowanie tej spuścizny oraz jej wartość historyczną, kulturową i wspólnotową. Szlak ma w założeniu integrować europejskie miasta, których dzieje związane są z Napoleonem, m.in. przez wystawy, wydarzenia artystyczne, wycieczki, turystykę oraz wymiany młodzieży szkolnej i akademickiej.

www.napoleonicities.eu

Dowiedz się więcej

Fontanna z mozaiką przedstawiającą Roberta Louisa Stevensona ©RogerMechan/Shutterstock

Droga Stevensona na Mont Lozère, Sewenny, Francja ©Michel Verdier/Shutterstock

Rejs na Wyspę Skarbów, Bristol, Wielka Brytania © Long John Silver Trust/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Śladami Roberta Louisa Stevensona

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2015 r.

HISTORIA

Robert Louis Stevenson (1850-1894), autor znanych na całym świecie książek, takich jak „Wyspa Skarbów” i „Doktor Jekyll i pan Hyde”, był nie tylko słynnym mistrzem pióra, ale także niestrudżonym podróżnikiem. Urodził się w Szkocji, którą opuścił w poszukiwaniu klimatu bardziej sprzyjającego jego słabym płucom, a zakończył życie w Oceanii, wśród mieszkańców Samoa. Wcześniej podróżował po całej Europie: przepłynął kajakiem z Antwerpii do Pontoise we Francji; w towarzystwie osła Modestine przewędrował łańcuch górski Sewenny we Francji.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Postać Roberta Louisa Stevensona symbolizuje kilka ważnych wartości: otwartość na innych, sekularyzm, ochronę mniejszości i pojednanie narodów europejskich. Dla Stevensona podróż nie była pretekstem ani ucieczką,

lecz okazją do spotkań. Cechą charakterystyczną tego szlaku jest jego aspekt ludzki, akcentujący przyjaźń, oraz chęć popularyzacji europejskiego dziedzictwa literackiego, a tym samym promowanie idei obywatelstwa europejskiego.

DZIEDZICTWO

Relacje Stevensona z podróży po Europie to autentyczne etnograficzne opisy jej ziem i ich mieszkańców. Gdy dotarł na wyspy Pacyfiku, Stevenson zaczął pisać nowele i opowiadania, w których zawarł całkowicie świeże spojrzenie na społeczeństwa Oceanii postrzegane do tej pory przez pryzmat kolonializmu.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Stevenson, jako pisarz, podróżnik, poszukiwacz przygód i idealista, przez swą twórczość literacką i głęboką życzliwość dla ludzkości naznaczył trwale wszystkie miejsca, które odwiedził. Dzisiaj możemy podążać jego śladami od regionu Lothian w Szkocji do Lasu Fontainebleau we Francji lub Antwerpii w Belgii. Po drodze turyści mogą również uczestniczyć w wystawach, rozmowach, wykładach i zajęciach, w tym przygotowanych specjalnie z myślą o dzieciach i młodzieży, by w ten sposób uczcić wielką spuściznę Roberta Louisa Stevensona.

www.rlstevenson-europe.org

Dowiedz się więcej

Brama Holsztyńska w Lubece, Niemcy ©jan kranendonk/Shutterstock

Barokowy festival w Saarlouis, Francja © Network of the Fortified Towns of the Grande Region

Zamek Vianden, Luksemburg ©S. Parente/Shutterstock

Zamek Vianden, Luksemburg ©Alena Veasey/Shutterstock

Fort Thüngen, Luksemburg © frantic00/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Ufortyfikowane Miasta Wielkiego Regionu

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2016 r.

HISTORIA

Położony w sercu Europy obszar obejmujący Luksemburg oraz przyległe regiony Francji, Niemiec i Belgii przez wieki był teatrem działań wojennych. Dziś to wielonarodowe terytorium zwane Wielkim Regionem stało się niezwykłym przykładem współpracy gospodarczej i kulturalnej. Twierdze są wymownymi świadkami minionych czasów wojny i pokoju. Szlak Ufortyfikowanych Miast łączy dwanaście miejsc typowych dla europejskiej architektury obronnej usytuowanych w regionie długo uważanym za europejskie pole bitwy.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Chociaż kiedyś region ten był wielkim polem bitwy, obecnie szlak zachęca dawnych przeciwników do spotkań opartych na dialogu i współpracy. O ile kiedyś twierdze strzegły granic, przyczyniając się do scalenia rozdrobnionych terytoriów w państwa narodowe, o tyle dzisiaj stanowią wspólne dziedzictwo europejskie,

które sprzyja wymianie kulturalnej i turystycznej ponad zanikającymi granicami. Szlak ten jest zatem hołdem dla spójności tożsamości europejskiej w jej jedności i różnorodności.

DZIEDZICTWO

Szlak zaprasza do poznania niezwykłego dziedzictwa architektonicznego i kulturowego. Niewiele jest regionów, które mogą się pochwalić taką liczbą twierdz pochodzących ze wszystkich okresów historycznych, począwszy od średniowiecza po wiek XX. Wyniosłe cytadele, imponujące, niezdołane forty, tajemnicze podziemia... Na odkrycie czeka tu niezwykle bogactwo architektury obronnej. Ponadto, wszystkie 12 miejscowości leżących na szlaku otaczają wyjątkowo malownicze krajobrazy.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak Ufortyfikowanych Miast Wielkiego Regionu prowadzi przez tereny słynące ze wspaniałej kuchni. Wiele restauracji oferuje tradycyjne dania przygotowywane z lokalnych produktów. Na turystów czeka pełna baza noclegowa, od schronisk młodzieżowych i kempingów po cztero- i pięcigwiazdkowe hotele.

www.villesfortifiees.eu

Dowiedz się więcej

Pomnik Ivana Grohara, Sorica, Słowenia ©zkbld/Shutterstock

Parada w Kolonii, Niemcy ©C. Mueller/Shutterstock

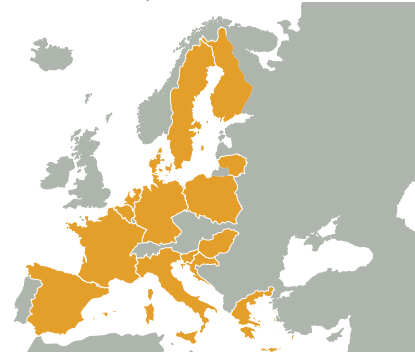
Krajobraz w Teufelsmoor, Niemcy ©Ulrike Adam/Shutterstock

Zamek Westhove w Domburgu, Holandia ©Manninx/Shutterstock

Dzieło Renoira w Muzeum Orsay, Francja © Goncharovaia/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Impresjonizmu

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2018 r.

HISTORIA

Impresjonizm narodził się w XIX wieku i rozprzestrzenił się na całym kontynencie europejskim za sprawą takich malarzy jak Claude Monet, Franz Bunke czy Ivan Grohar. Impresjoniści sprzeciwili się dominującemu w tamtych czasach akademizmowi, uznając spontaniczność pociągnięć pędzla za podstawę swojego sposobu przedstawiania świata. Ten rewolucyjny nurt w malarstwie, początkowo ostro krytykowany, dzisiaj jest bardzo ceniony, a jego dorobek można podziwiać na licznych wystawach.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Impresjonizm, powszechnie ceniony nie tylko w Europie, ale i na całym świecie, opiewa piękno krajobrazu i sławi codzienność, ukazując europejską różnorodność za pomocą pejzaży. Jest bliski celom Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Przedstawiając życie codzienne i społeczeństwo swoich czasów, impresjoniści urzeczywistniali zasady ujęte wiele lat później w konwencji

z Faro. Rozwijając się w czasach naznaczonych poważnymi przemianami społecznymi, nurt ten przyczynił się do narodzin nowego społeczeństwa, szanującego różne formy artystycznego wyrazu i hołdującego wolności wypowiedzi.

DZIEDZICTWO

Szlak obejmuje wiele miejsc związanych z malarstwem impresjonistycznym XIX i XX wieku. To miejsca, w których żyli malarze Monet, Renoir czy Toorop, będące źródłem ich inspiracji. To kolonie artystyczne, które zakładali lub w których działali (m.in. Schwaan) oraz muzea i inne obiekty, gdzie wystawiane są ich prace.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak Impresjonizmu ma na celu ułatwienie dostępu do wiedzy o sztuce przez pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój oferty turystycznej. W krajach, które aktualnie współtworzą szlak organizowane są liczne wystawy edukacyjne, specjalne spotkania, uroczystości i konferencje. Na potrzeby odwiedzających przygotowano sześć tras tematycznych wiodących śladami wybranego artysty lub grupy malarzy. Ich przejście uświadamia, jak wielkie ożywienie wywołali impresjoniści w Europie.

www.impressionismsroutes.com

Dowiedz się więcej

Koronacja Karola Wielkiego przez papieża Leona III, fresk Rafaela Santi w Stanzach Watykańskich

Pomnik Karola Wielkiego w Paryżu, Francja ©Dennis Diatel/Shutterstock

Wystawa "Mój Karol" w Akwizgranie, Niemcy ©trabantos/Shutterstock

Via Charlemagne
Via Carolingia

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Via Charlemagne

Ślzak Kulturowy Rady Europy od 2018 r.

HISTORIA

Dynastia Karolingów wywodzi się z Austrazji, gdzie wątki związane z jej dziejami przewijają się w lokalnej kulturze od wczesnego średniowiecza. Koronowany w 800 r. na cesarza Karol Wielki to postać uosabiająca idee federalizmu i wspólnoty opartej na porozumieniu. Dążąc do ponownego zjednoczenia Europy Zachodniej, zmodernizował swoje imperium, wprowadzając jednolitą walutę (srebrny denar), wspólny styl pisma zwany minuskułą karolińską lub karoliną, reformę szkolnictwa, odnowę w kulturze (renesans karoliński), urzędników zwanych missi dominici przeciwdziałających nadużyciom władzy...

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Karol Wielki uważany jest za postać jednoczącą Europę, a propagowane przez niego i jego dynastię wartości kulturowe pozostają żywe do dziś. Ślzak, poprzez promowanie wartości rycerskich i humanistycznych typowych dla legend karolińskich, ma uświadamiać młodym Europejczykom, że wspólna historia kultury stanowi podstawę obywatelstwa europejskiego rozumianego jako jedność w różnorodności.

www.via-charlemagne.eu

Dowiedz się więcej

DZIEDZICTWO

Karol Wielki był bohaterem eposów rycerskich, legendy o nim krążyły po całym kontynencie europejskim, od Islandii po Sycylię, od Portugalii po Łotwę i Bałkany, wzmacniając tym samym związki międzykulturowe łączące kraje europejskie. Chansons de geste (ze starofrancuskiego: „pieśni o czynie”) – poematy epickie opowiadające o bohaterskich czynach z dawnych czasów, ożywiają historię karolińską. Najsłynniejsze z nich to pieśń o Rolandzie i pieśń o Renaudzie de Montauban, z której wyrosła legenda o czterech synach Aymona. Jeśli chodzi o pomniki, miejsca, obiekty i krajobrazy związane z epoką Karolingów, w całej Europie można znaleźć ich setki. Do tego dochodzą jeszcze krajobrazy wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO: Przełęcz Breche de Roland (Wrota Rolanda), miejscowość Rocamadour i formacja skalna Salto de Roldán.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Via Charlemagne to wyjątkowa propozycja dla Europejczyków, którzy pragną szukać wspólnych korzeni kulturowych, podążając śladami ojca Europy. Jest to ślzak o wymiarze historycznym, kulturalnym i religijnym, odwołujący się także do świata legend. Na poszczególnych trasach można spotkać wojowników, magiczne miecze, konie i czarowników występujących w karolińskich mitach i legendach.

Muzeum Centrale Montemartini, Włochy ©Christian Mueller/Shutterstock

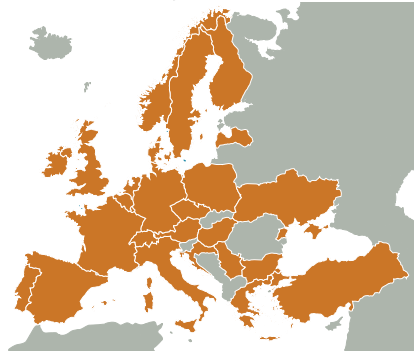
Muzeum Telekomunikacji, Nea Kifissia, Grecja © ERIH

Zatoka Kvarner, Chorwacja ©xbrchx/Shutterstock

Fond-de-Gras Minettpark, Niederkorn, Luksemburg ©Pulsa Picture - ORT SUD

European
Route
of
Industrial
Heritage

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2019 r.

HISTORIA

Od połowy XVIII wieku, wraz z nadejściem rewolucji przemysłowej, nowe technologie szybko rozprzestrzeniły się w całej Europie. Przedsiębiorcy budowali fabryki, tysiące pracowników migrowało do powstających miejskich obszarów przemysłowych, a związki zawodowe rozpoczęły walkę o reformy społeczne. Zakłady przemysłowe otwarte dla zwiedzających oraz muzea techniki opowiadają dzisiaj o ekscytującej historii europejskiej industrializacji oraz jej kulturowej, społecznej i ekonomicznej spuściznie.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Historia industrializacji, wpływającej przez ostatnie 200 lat na dzieje naszego kontynentu, krajobraz i życie Europejczyków, jest istotną częścią europejskiego dziedzictwa. Dziś, tysiące obiektów przemysłowych, pomników i muzeów, przywracają pamięć o tych wspólnych doświadczeniach w historii Europy.

DZIEDZICTWO

Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego, obejmujący 1800 lokalizacji we wszystkich krajach europejskich, zaprasza zwiedzających do poznania ważnych miejsc dla historii europejskiego przemysłownictwa. Jako miejsca wspólnej europejskiej pamięci, przypominają one o odkryciach naukowych, innowacjach technologicznych i historii życia robotników. Łącznie 14 tras tematycznych podkreśla europejski kontekst industrializacji.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Ponad 100 obiektów przemysłowych, z których każdy ma szczególnie atrakcyjny program turystyczny stanowi trzon Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego. Odwiedzający go mogą wziąć udział w wycieczkach z przewodnikiem, prezentacjach multimedialnych i innych wyjątkowych wydarzeniach. Wśród imprez organizowanych w ramach szlaku warto wymienić przyciągające rzesze zwiedzających „ExtraSchicht – Noc Dziedzictwa Przemysłowego” w Zagłębiu Ruhry czy „Industriade” na Górnym Śląsku. Mniejsze zabytki przemysłowe również przyciągają turystów dzięki 20 regionalnym szlakom ilustrującym geograficzne i społeczne oddziaływanie lokalnych zakładów przemysłowych. Wszystkie te świadectwa przemysłowej przeszłości tworzą dziś ogólnoeuropejską sieć turystyczną.

www.erih.net

Dowiedz się więcej

Twierdza Roupel na granicy grecko-bułgarskiej ©Georgios Tsiichlis/ Shutterstock

Muzeum Pogranicza w Eichsfeld, Niemcy ©European Cyclists' Federation

Memento Park w Budapeszcie, Węgry ©Heracles Kritikos/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Żelaznej Kurtyny

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2019 r.

HISTORIA

Trasa biegnie od Morza Barentsa do Morza Czarnego wzdłuż linii granicznych, wyznaczonych po zakończeniu II wojny światowej, które podzieliły na blisko pół wieku Europę na Wschodnią i Zachodnią. Przejazd szlakiem rowerowym o długości 10000 kilometrów to okazja do doświadczenia żywej lekcji historii XX wieku. Szlak obejmuje miejsca będące świadectwem istnienia politycznych, militarnych i ideologicznych barier ustanowionych w czasach zimnej wojny, które po upadku „żelaznej kurtyny” przekształciły się w symbole pokoju i pojednania.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Szlak łączy zagadnienia europejskiej historii, kultury i krajobrazu. W trakcie podróży wzdłuż granic między sąsiadującymi krajami i regionami, można przypomnieć sobie o wartościach promowanych przez Radę Europy w na nowo zjednoczonej Europie. Szlak jest symbolem współdzielonego paneuropejskiego

doświadczenia, które uwydatnia wartość demokracji i dialogu międzykulturowego ponad granicami.

DZIEDZICTWO

Szlak Żelaznej Kurtyny obejmuje liczne budowle historyczne, zabytki, muzea i krajobrazy w 20 państwach europejskich. Przypominają nam one o historii podzielonej Europy. Szczególnie charakterystyczne dla tej trasy są, zachowane w niemal nienaruszonym stanie, bo tworzone na niedostępnym terenie przygranicznym, parki narodowe z różnorodną florą i fauną oraz unikalnymi krajobrazami.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Podróż szlakiem daje możliwość bezpośredniego doświadczenia historii. Trasa prowadzi wzdłuż zachodnich granic państw byłego Układu Warszawskiego, łącząc miejsca związane z okresem zimnej wojny. Organizatorzy wycieczek proponują zajęcia przeznaczone dla młodych Europejczyków oraz zwiedzanie miejsc, w których można posłuchać osobistych relacji o tamtych czasach. Przygotowana jest także oferta wycieczek rowerowych, ukierunkowana szczególnie na promocję turystyki zrównoważonej. Z myślą o młodych odbiorcach została przygotowana aplikacja na smartfony.

www.eurovelo13.com

Dowiedz się więcej

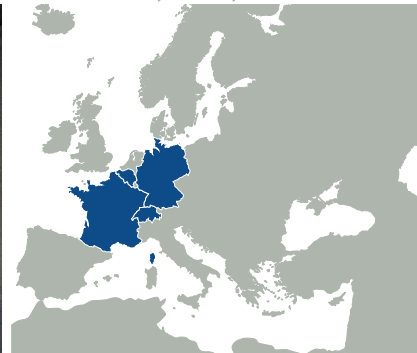
Pawilon Le Corbusiera w Zurychu, Szwajcaria ©Zurich University of the Arts

Corbusierhaus (jednostka mieszkaniowa) w Berlinie, Niemcy ©furkansoyurk/Shutterstock

Kaplica Notre Dame du Haut w Ronchamp, Francja ©C. Emden/Association of the OEuvre Notre Dame du Haut in Ronchamp

Architectural Promenades
DESTINATIONS LE CORBUSIER
Promenades architecturales

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Architektury Le Corbusiera

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2019 r.

HISTORIA

Szlak Architektury Le Corbusiera opowiada o życiu i osiągnięciach jednego z najważniejszych architektów XX wieku. Charles-Edouard Jeanneret, znany jako Le Corbusier, urodzony w La Chaux-de-Fonds w Szwajcarii, w 1887 r., był szwajcarsko-francuskim architektem, projektantem, pisarzem i urbanistą. Ten artysta o międzynarodowej sławie zaprojektował budynki w wielu krajach europejskich, a także w Japonii i w na kontynencie amerykańskim. Szlak jego imienia zachęca do architektonicznych wypraw śladem tego niestrudzonego twórcy i podróżnika.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Twórczość Le Corbusiera harmonizuje z wartościami promowanymi przez Radę Europy w dziedzinie kultury i dziedzictwa, jako głęboko humanistyczna i pluralistyczna w swoich źródłach, celach oraz programie. Niemniej ważne jest jej uniwersalne oddziaływanie.

DZIEDZICTWO

Le Corbusier podróżował przez całe życie w celu poznania nowych technik i doskonalenia umiejętności. Czerpał inspiracje z odwiedzanych krajów oraz z ich tradycji artystycznych, architektonicznych i urbanistycznych. Jako pionier modernizmu, wprowadzał nowe idee w architekturze europejskiej, takie jak funkcjonalizm czy puryzm, zwracając także uwagę na wzajemną zależność architektury i natury.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Stowarzyszenie miejsc związanych z Le Corbusierem wyznaczyło trasę obejmującą 21 miast, 6 krajów i 24 obiekty zaprojektowane przez architekta. Przeznaczona jest ona do zwiedzania przez różne grupy odbiorców: rodziny, osoby indywidualne, grupy, studentów i uczniów w każdym wieku. Zachęca się podróżnych do odkrywania całokształtu twórczości Le Corbusiera i jego wpływu na architekturę w Europie i poza nią. Szlak promuje rozwój wymiany kulturalnej i turystycznej oraz podejmowanie wspólnych działań przez europejskie miejsca związane z Le Corbusierem.

www.sites-le-corbusier.org

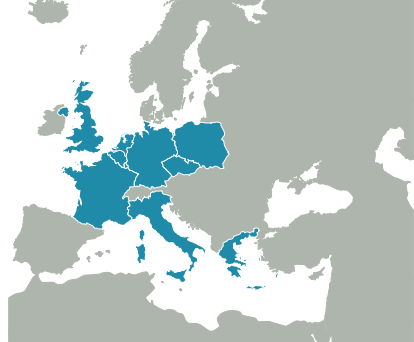
Dowiedz się więcej

75. rocznica lądowania w Normandii (D-Day), Francja © J B Hewitt/Shutterstock

Ameykański Cmentarz w Luksemburgu © Kellee Kovalsky / Shutterstock

Polski Cmentarz Wojenny na Monte Cassino, Włochy ©Antonio Nardelli/Shutterstock

Fort Eben-Emael, Belgia ©M Fabbioni/Shutterstock

Liberation
Route
Europe

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Wyzwolenia Europy

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2019 r.

HISTORIA

Szlak Wyzwolenia Europy to międzynarodowa sieć pamięci obejmująca regiony, które w latach 1944-1945 zostały wyzwolone spod okupacji nazistowskiej. Szlak łączy ważne miejsca historyczne z okresu II wojny światowej w Belgii, Czechach, Francji, Niemczech, Luksemburgu, Holandii, Polsce, Wielkiej Brytanii i we Włoszech. Umożliwia poznanie historii, poprzez spojrzenie na nią z różnych perspektyw, wykorzystując do tego turystykę pamięci i różne narzędzia przekazywania pamięci na poziomie ogólrnoeuropejskim.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Głównym celem Szlaku Wyzwolenia Europy jest ukazanie historii kontynentu w XX wieku, dziedzictwa II wojny światowej, wyzwolenia spod nazistowskiej okupacji i jego przyszłego znaczenia w procesie budowania społeczeństw pokojowych, demokratycznych i sprzyjających integracji. Poprzez wielostronne spojrzenie na wydarzenia historyczne, sprzyja podniesieniu

powszechnej świadomości na temat wartości Rady Europy, takich jak prawa człowieka, demokracja, praworządność, różnorodność kulturowa i walka z wszelkimi przejawami dyskryminacji.

DZIEDZICTWO

Utworzenie szlaku kulturowego łączącego miejsca pamięci w różnych regionach Europy przyczynia się do upamiętnienia i zrozumienia wydarzeń z okresu II wojny światowej i wyzwolenia spod okupacji nazistowskiej, jak również długotrwałego wpływu tego konfliktu na Europę i jej mieszkańców.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak Wyzwolenia Europy ma na celu promocję innowacyjnej i zrównoważonej oferty turystycznej. Organizacje zaangażowane w jego funkcjonowanie dbają, aby w atrakcyjny sposób prezentować historię odwiedzającym z Europy i spoza niej, uwzględniając także przedstawicieli młodszego pokolenia. Dla różnorodnej publiczności przygotowano m. in. zwiedzanie miejsc historycznych, możliwość poznania osobistych relacji, ale także różne aktywności z zakresu historii, turystyki i rozwoju przedsiębiorczości.

www.liberationroute.com

Dowiedz się więcej

Inszenizacja „Luter odwiedza Möhrę”, Turyngia, Niemcy © PfarramMöhra

Pomnik Jana Husa w Pradze, Czechy ©Nick N A/Shutterstock

Zamek Velenje, Słowenia ©Simon Bozic/Shutterstock

Kościół Pokoju w Jaworze, Polska ©Sirio Carnevalino/Shutterstock

Routes of
Reformation

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Szlaki Reformacji

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2019 r.

HISTORIA

Szlaki Reformacji są odbiciem wielowiekowej historii, zapoczątkowanej przez europejskie ruchy protestanckie pragnące dokonać zmian w zastanych instytucjach i przełamania statusu quo. Otwarta i tolerancyjna sieć organizacji czerpie z różnych tradycji reformacji, podzielanych ponad granicami państw. Jest tworzona w taki sposób, by docenić lokalne zjawiska występujące w ramach reformacji dotyczące historii, kultury i społeczeństwa. Z drugiej strony, Szlaki wzmacniają wspólne pojmowanie dziedzictwa, wnosząc wyjątkowy wkład w turystykę i rozwój regionów.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Utworzenie Szlaków Reformacji było okazją do ukazania wzajemnych powiązań krajowych i międzynarodowych ruchów protestanckich oraz ich ewolucji na przestrzeni minionych wieków. Dziedzictwo tych ruchów jest integralną częścią kultury europejskiej. Szlaki umożliwiają odkrycie i zrozumienie wartości takich jak solidarność, gościnność, dialog międzykulturowy i współpraca przez wspieranie nauczania, debaty

i wspólnych projektów.

DZIEDZICTWO

Dziedzictwo reformacji ma charakter zarówno materialny, jak i niematerialny. Składa się na nie to, co pozostawiły po sobie ruchy związane z chrześcijaństwem, które pojawiały się w całej Europie w XVI wieku, choć ich korzenie należy szukać w koncepcjach pojawiających się już w XII wieku, gdy zwrócono zainteresowanie na cechy charakterystyczne poszczególnych regionów i narodów. Reformacja doprowadziła do pluralizmu kulturowego i religijnego oraz zmiany codziennych praktyk religijnych, a także do przewartościowań społecznych, kulturowych i politycznych. Spuścizną po niej są zabytki architektury, dokumenty, miejsca wydarzeń historycznych, szlaki wędrowne, dzieła sztuki, muzea i wystawy, a także tradycje kulinarne, muzyka, legendy i uroczystości.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlaki Reformacji obejmują ponad 80 miejsc związanych z reformacją w 8 krajach europejskich. Można zobaczyć tu ciekawe obiekty i wydarzenia, przedstawienia i tradycje, trasy pielgrzymkowe oraz całe miasta i miasteczka, które prezentują unikalną historię reformacji. Poznaj ukryte skarby historii reformacji i odwiedź muzea i kościoły – świadków działalności słynnych reformatorów i ważnych postaci historycznych!

www.reformationroutes.eu

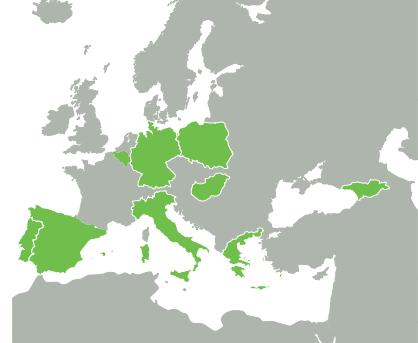
Dowiedz się więcej

Pałac króla Jana III Sobieskiego w Wilanowie, Polska © vivoo/Shutterstock

Ogród botaniczny w Batumi, Gruzja ©Ruslan Harutyunov/Shutterstock

Ogrody św. Klodylly, Hiszpania ©mama_mia/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Europejski Szlak Ogrodów Historycznych

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2020 r.

HISTORIA

Ogrody historyczne przez wiele wieków kształtowały europejską kulturę i tożsamość. Były związane z miejscami o doniosłym znaczeniu, takimi jak posiadłości królewskie, miasta i klasztory, dwory szlacheckie i wille mieszczańskie, czyli siedziby i ośrodki decyzyjne związane z postaciami historycznymi. Przekazywane z jednego regionu do drugiego sposoby kształtowania ogrodów i krajobrazów przyczyniły się do rozwoju zawodów związanych z architekturą krajobrazu, inżynierią i ogrodnictwem. Ogrody były miejscami inspiracji wielkich artystów oraz wydarzeń towarzyskich. Trasa skupia założenia ogrodowe wypełniające kryteria zawarte w definicji „ogrodu historycznego”, określonej w Karcie Florenckiej z 1981 r., przyjętej przez ICOMOS w 1982 r.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Szlak ma się przyczynić do podniesienia świadomości na temat wspólnej europejskiej pamięci, historii i dziedzictwa przez rozwijanie więzi i dialogu między krajami i regionami Europy. Celem jest nie tylko ochrona i promowanie zielonego dziedzictwa, ale również wspieranie zrównoważonego rozwoju poprzez

promowanie wrażliwości na dziedzictwo przyrodnicze. Instytucje zaangażowane w tworzenie szlaku działają na rzecz promowanych przez Radę Europy wartości demokratycznych, poszanowania praw człowieka oraz dostępności kultury.

DZIEDZICTWO

Początkom ogrodnictwa w Europie towarzyszyło przesłanie o jedności ponad granicami politycznymi, językowymi, a nawet klimatycznymi. Historyczne ogrody trwały niezależnie od okoliczności dziejowych, a gatunki roślin, ich kompozycje czy zwyczaje uprawowe stały się żywym dowodem istnienia wspólnej europejskiej kultury. Obecność podobnych roślin oraz podobna estetyka to cechy wspólne ogrodów i parków na całym kontynencie. Historyczne ogrody są również sposobem na zachowanie wielowiekowej wiedzy o botanice przekazanej w książkach i encyklopediach, które do dziś służą jako źródło informacji.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Przez podziwianie krajobrazów i roślin odwiedzający szlak mają możliwość doświadczyć różnych przejawów ludzkiej kreatywności, która rzuca nowe światło na tożsamość i wzajemną wymianę, kształtując różnorodność kulturową. Wizyta w ogrodach historycznych – jako wielowymiarowe doświadczenie – pomaga podnieść społeczną świadomość tego, jak ważne jest środowisko naturalne, nie tylko w naszym codziennym życiu, ale również dla przyszłych pokoleń.

www.europeanhistoricgardens.eu

Dowiedz się więcej

Via Romea Germanica przebiegająca przez Alpy, Renon, Włochy © Frank Lambert /Shutterstock

Wioska Sankt Jodok am Brenner, Austria ©CHEN MIN CHUN/Shutterstock

Twierdza Marienberg, Niemcy ©Pajor Pawel/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Via Romea Germanica

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2020 r.

HISTORIA

Chcąc podążać trasą opisaną w dzienniku opata Alberta ze Stade, wędrowkę należy rozpocząć w północnych Niemczech, by przez Austrię i Włochy dotrzeć do Rzymu. Albert pielgrzymował do Stolicy Apostolskiej w 1236 r., by prosić papieża o zatwierdzenie nowej reguły zakonnej dla jego wspólnoty. W Annales Stadenses z 1256 r. opat Albert przeanalizował kilka tras prowadzących do Rzymu. Za najlepszą uważał Melior Via, którą podążali pielgrzymujący z Niemiec, Skandynawii i krajów bałtyckich. Od tego czasu szlakiem Via Romea Germanica podróżowali cesarze, królowie, żołnierze, podróżnicy i kupcy, aby wzmocnić swoją wiarę chrześcijańską oraz dialog między Europejczykami. Jest to również część głównej trasy pielgrzymkowej do Stolicy Apostolskiej i dalej, do Jerozolimy.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Szlak to symboliczny most między Europą Północną i Południową. Służy wzajemnemu zrozumieniu i budowie wspólnej Europy poprzez ponowne odkrywanie historycznych dróg, którymi dokonywała się wymiana kulturalna. Celem projektu jest wzmocnienie dialogu

międzyreligijnego przy wykorzystaniu zrównoważonej turystyki kulturowej. Promowanie koncepcji obywatelstwa europejskiego, praw kulturalnych i edukacji koresponduje z wartościami ważnymi dla Rady Europy: demokracją i prawami człowieka.

DZIEDZICTWO

Połączenie takich miast jak Augsburg, Trydent, Padwa, Rawenna, i pozostałych licznych miejsc historycznych, wiosek i krajobrazów, sprawia, że trasa ta przeznaczona jest dla podróżników pragnących odkryć i docenić wyjątkowość oraz różnorodność jej religijnych, kulturalnych i społecznych wartości poprzez historyczne budowle, zabytki, artefakty, przykłady architektury o wyjątkowym znaczeniu kulturowym i historycznym.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak tworzy zrewitalizowana trasa historyczna, w skład której wchodzi zrównoważona sieć dróg turystycznych. Przemierzający ją podróżni odkrywają lokalne, wielowiekowe dziedzictwo i cieszą się naturalnym majestatycznym krajobrazem, od rozległych niemieckich równin i lasów, przez łańcuchy górskie Alp i Apeninów, po wzgórza Toskanii i Umbrii oraz malownicze zakątki rzymskiej prowincji. Kulturę, architekturę, zwyczaje, tradycje i gastronomię związane ze szlakiem można poznawać podczas wydarzeń, festiwali i wystaw.

www.viaromeagermanica.eu

Dowiedz się więcej

Popiersie Homera, Canakkale, Turcja ©bubu.com/Shutterstock

Stanowisko archeologiczne w Delos, Grecja ©Alena Veasey/Shutterstock

Stanowisko archeologiczne w Butrint, Albania ©trabantos/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Eneasza

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2021 r.

HISTORIA

Eneasza to legendarny „ojciec” starożytnego Rzymu, przez stulecia niewyczerpane źródło inspiracji artystycznej dla twórców europejskich, jako bohater trojański pozostaje symbolem europejskiej tożsamości. Szlak Eneasza jest szlakiem archeologicznym rozciągającym się od wybrzeża Turcji (północno-zachodnie Morze Egejskie) do wybrzeży antycznego Lacjum na terytorium Włoch. Trasa została zainspirowana legendą uwiecznioną przez łacińskiego poetę Wergiliusza. Eneasza uciek z płonącej Troi w towarzystwie swojego ojca i syna. Długa podróż po ziemiach starożytnych cywilizacji, kultur i krajobrazów, zakończyła się budową „nowej Troi”.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Legendę Eneasza charakteryzuje głęboki wymiar spotkania ludzi i miejsc, poprzez ustanowienie więzi między mityczną Troją i Azją Mniejszą a wyłaniającym się nowym kontynentem, Europą. Postać Eneasza uosabia wartości dialogu i porozumienia ludów basenu Morza Śródziemnego. Składają się na nie: empatia i solidarność, współlistnienie i wzajemne wzbogacanie się, szacunek dla

innych, pokój, wielokulturowość i dialog międzykulturowy. Szlak stawia sobie za cel promowanie współpracy kulturalnej ponad granicami i dialogu w Europie.

DZIEDZICTWO

Szlak wyznaczają przede wszystkim zabytki archeologiczne. Ma początek w Turcji i obejmuje 5 europejskich państw położonych w basenie Morza Śródziemnego. Łączy je opowiadana przez wieki historia, która stała się ich wspólnym dziedzictwem, o czym świadczą liczne dzieła sztuki: malarstwo, mozaiki, rzeźby i dzieła sztuki. Od wykopalisk w Troi i Antandros w Turcji po zabytki starożytnego Rzymu, trasa wiedzie przez malownicze krajobrazy wiejskie, tereny o walorach przyrodniczych i stanowiska archeologiczne. Niektóre z nich są wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak Eneasza otwiera przed współczesnym podróżnikiem perspektywę pasjonujących odkryć wspólnego europejskiego dziedzictwa archeologicznego i kulturalnego. Prowadząc przez miejsca poza utartym szlakiem, stwarza możliwości do rozwoju turystyki zrównoważonej, od żeglownia, przez turystykę krajoznawczą, wędrowki po wycieczki z przewodnikiem.

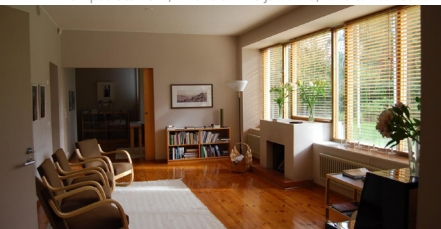

www.aeneasroute.org

Dowiedz się więcej

Kampus Otaniemi, Finlandia © Majja Holma, A. Aalto Foundation

Willa Tammekann, Estonia © Granö Center

Finlandia Talo w Helsinkach, Finlandia ©Anton Havelaar/Shutterstock

Kościół w Wolfsburgu, Niemcy © Majja Holma, Alvar Aalto Foundation

ALVAR AALTO ROUTE
20th Century Architecture and Design

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Alvara Aalto

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2021 r.

HISTORIA

Alvar Aalto (1898-1976) był pionierem nowoczesnego wzornictwa i architektury. Jego twórczość charakteryzowała się wyjątkową różnorodnością. W ciągu sześciu dekad zrealizował ponad 200 budynków w Finlandii, Danii, Szwecji, Estonii, Niemczech, Francji, Szwajcarii, we Włoszech, na Islandii i w Stanach Zjednoczonych. Dzieła uznanego na całym świecie twórcy to przestrzenie wywołujące duże wrażenie. Szlak umożliwia nie tylko obcowanie z projektowaną przez niego architekturą, uważaną za dzieło totalne, ale także poznanie atrakcji przyrodniczych, smacznego jedzenia oraz unikalnej tożsamości kulturowej.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Humanistyczne podejście Aalto do architektury i projektowania współgra z podstawowymi wartościami istotnymi dla Rady Europy. Dzieło architekta to nie tylko wyraz geniuszu jednostki, ale równocześnie symbol podejmowanego przez Europejczyków wysiłku na rzecz poprawy warunków życia i stanu środowiska. Kosmopolityczny styl życia i sposób myślenia wywarły wpływ na jego projekty i wciąż znajdują odzwierciedlenie we współczesnej

architekturze i projektowaniu.

DZIEDZICTWO

Wpływ dzieł Alvara Aalto zarówno za jego życia, jak i po śmierci, jest nie do przecenienia. Jego prace odegrały ogromną rolę w tworzeniu standardów w budownictwie i zasad sztuki budowania. Rozwiązania projektowe dla domów mieszkalnych stały się symbolem nowoczesnego życia, wpłynęły na poprawę jakości codziennej egzystencji i popularyzację idei równego dostępu do mieszkań. Projekty Aalto to plany miast, biblioteki, teatry, centra kulturalne i edukacyjne realizowane na zlecenie miast, jednostek samorządowych i innych organizacji. Uznane za kultowe projekty oświetlenia i szkła przemysłowego, a także innowacyjne wykorzystanie drewna w meblarstwie pozostają niezmiennie inspiracją dla współczesnych projektantów.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak łączy ponad 50 miejsc w 5 państwach. Wśród najbardziej znanych realizacji architekta znajdują się centrum kongresowe Lappia-Talo w Rovaniemi (Finlandia), biblioteka w Wyborgu (Rosja), Willa Tammekanna (Estonia), dzielnica Hansaviertel w Berlinie, centrum kulturalne w Wolfsburgu (Niemcy), kościół w Riola (Włochy) oraz Maison Louis Carré pod Paryżem (Francja). Długość trasy to prawie 11000 kilometrów, a najbardziej oddalonym jej punktem jest centrum kultury Nordic House w Reykjavíku na Islandii.

www.visit.alvaraalto.fi
Dowiedz się więcej

Kościół św. Michała Archanioła, Dražovce, Słowacja
©Radoslav Cernicky/Shutterstock

Bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Cyryla i Metodego w Velehradzie, Czechy ©BLESKY/Shutterstock

Biblioteka Narodowa Bułgarii im. św. Cyryla i Metodego, Bułgaria ©Chapman W/Shutterstock

Cyril and Methodius
Route

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Szlak Cyryla i Metodego

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2021 r.

HISTORIA

Święci Cyryl i Metodego, patroni Europy, są symbolem dialogu kulturowego między chrześcijaństwem wschodnim i zachodnim. Są uznawani za najważniejszych misjonarzy ze względu na rolę, jaką odegrali we wprowadzeniu chrześcijaństwa i w rozwoju kultury w krajach słowiańskich. Kult patronów Europy i ich przesłanie stały się filarem tożsamości europejskiej kształtujących się narodów słowiańskich. Pośrednio wpłynęli na organizację wczesnośredniowiecznych państw, pozostając symbolem podstawowych wartości cywilizacji europejskiej, takich jak edukacja, chrześcijaństwo oraz dialog między religiami, kulturami i narodami.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Celem utworzenia szlaku było pogłębienie wiedzy o wspólnym dziedzictwie poprzez włączenie różnych krajów europejskich w współpracę kulturalną, a także stworzenie platformy dla dialogu międzykulturowego, wzajemnego szacunku, promowania społecznej spójności i porozumienia poprzez kulturę, turystykę i sztukę. Jednocześnie, szlak przyczynia się do

utrwalenia takich wartości, jak demokracja i prawa człowieka, w tym prawo powszechnego dostępu do kultury.

DZIEDZICTWO

Szlak Cyryla i Metodego proponuje szereg tras śladami świętych oraz podążających za nimi uczniów, np. Siedmiu Świętych Apostołów Bułgarii. Łączy miejsca, zabytki, instytucje kultury i atrakcje turystyczne w krajach Europy Środkowej, Wschodniej i Południowej. Ich zwiedzanie umożliwia poznanie bogatych i różnorodnych aspektów lokalnego dziedzictwa, m.in. zabytkowych miejsc kultu świętych braci, świeckich przejawów szacunku dla nich, refleksji na temat ich dzieła we współczesnym świecie, opowieści i legend.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak rozchodzi się w kilku kierunkach, historycznie związanych z życiem i misją świętych. Pierwsza trasa biegnie przez terytorium Wielkiego Księstwa Morawskiego, obecnie Czech i Słowacji, śladem działalności misyjnej Cyryla i Metodego. Druga trasa prowadzi na południowy wschód z Węgier przez Ukrainę na Bałkany i do Turcji. Symbolizuje kontynuację nauczania przez ich uczniów. Trzecia wiedzie w kierunku południowo-zachodnim do Austrii, Bawarii, Słowenii i Włoch. Symbolizuje podróż do Rzymu, gdzie święci starali się o uznanie dla liturgii chrześcijańskiej w obrządku słowiańskim. Wreszcie czwarta odnoga prowadzi do Małopolski i na Górny Śląsk, do miejsc gdzie dotarło nauczanie i liturgia, którą wprowadzili patroni szlaku.

www.cyril-methodius.eu

Dowiedz się więcej

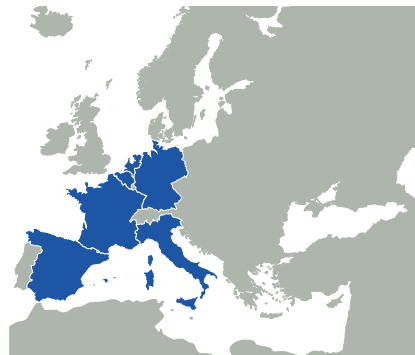
Krajobraz historycznej Gaskonii, Francja ©JazzBoo/Shutterstock

Współcześni muszkietierowie w Lupiac, Francja ©European Association of the Route d'Artagnan

Pomnik d'Artagnana w Maastricht, Holandia ©Foto Para Ti/Shutterstock

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Europejski Szlak d'Artagnana

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2021 r.

HISTORIA

Europejski Szlak d'Artagnana został wyznaczony na podstawie historycznych i literackich źródeł związanych z postacią Charles'a de Batz-Castelmora d'Artagnana. W 1667 r. został on mianowany kapitanem 1. kompanii muszkietierów, przybocznej gwardii króla Francji Ludwika XIV. Dzięki Aleksandrowi Dumasowi, słynący za życia z odwagi i okazywania ludzkich uczuć d'Artagnan, został bohaterem zbiorowej wyobraźni w Europie i na świecie.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Szlak d'Artagnana ma na celu wspieranie kontaktów kulturalnych i międzyludzkich pomiędzy mieszkańcami państw, przez które przebiega, przy uwzględnieniu praw człowieka oraz zasad praworządności i demokracji. Przyjaźń, solidarność, odwaga i lojalność to cechy powieściowych muszkietierów i zarazem wartości, które popiera Rada Europy. Tematyka szlaku odnosi się do podstawowych wartości europejskich, takich jak jedność, szacunek dla innych, solidarność, wzajemna pomoc. Znajdują one wyraz w słynnym motto muszkietierów i d'Artagnana: „Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego”.

DZIEDZICTWO

D'Artagnan i muszkietierowie podróżowali po Europie w służbie króla Ludwika XIV. Ich wędrówki były impulsem do stworzenia Europejskiego Szlaku d'Artagnana oferującego 6 tras o łącznej długości 6000 kilometrów, który podkreśla ważne dziedzictwo kulturowe: niematerialne i historyczne. Każda ścieżka tematyczna opowiada jedną z historii z życia d'Artagnana, umożliwiając podróżującym obcowanie z siedemnastowieczną codziennością i różnorodnością dziedzictwa kulturowego na terytoriach, które szlak przecina.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Wędrując Europejskim Szlakiem d'Artagnana, oddajemy hołd bohaterowi historycznemu i literackiemu. Turyści – pieszo, konno i na rowerze – podążają śladami d'Artagnana od miejsca jego narodzin w Lupiac (Francja) do miejsca śmierci w Maastricht (Holandia), zwiedzając 15 regionów w 6 krajach. Miejsca i zabytki szlaku, ilustrując epicką historię d'Artagnana oraz muszkietierów, pozwalają poznać nie tylko historię Europy w XVII wieku, ale i krajobrazy, tradycje i dziedzictwo związane z życiem tej ikonicznej postaci. To idealna trasa dla realizacji zrównoważonych podróży, w bliskim kontakcie z lokalnymi społecznościami i przy zachowaniu szacunku dla środowiska.

www.route-dartagnan.eu

Dowiedz się więcej

Tolos Maklavun w Istrii, Chorwacja ©Vedrich/Shutterstock

Wóz kulturowy ze Strettweg, Universalmuseum Joanneum w Grazu, Austria © Iron Age Danube Route Association

Park archeologiczny w Százhalombatta, Węgry ©skovalsky/Shutterstock

IRON AGE
DANUBE
route

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Naddunajski Szlak Epoki Żelaza

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2021 r.

HISTORIA

Współczesna interpretacja dziedzictwa archeologicznego łączy aspekty kulturowe z naturalnymi. Dzięki temu umożliwiała poznanie odwiecznych zależności człowieka od jego środowiska. Prawie całe tysiąclecie p.n.e. (od ok. 800 r. p.n.e.) określane jest jako epoka żelaza. Jest to okres ważnych zmian technologicznych i społecznych, które w bezprecedensowy sposób ukształtowały krajobraz Europy. Naddunajski Szlak Epoki Żelaza łączy najważniejsze zabytki tego okresu znajdujące się w regionie rozciągającym się wzdłuż Dunaju.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Uznaje się, że w epoce żelaza doszło do pierwszych, na taką skalę, prób zjednoczenia poszczególnych terytoriów europejskich. Rozwijające się wówczas kultury wymieniały towary, idee, wiedzę i technologie, rozwiązywały konflikty, migrowały, i w ten sposób wchodziły w relacje z innymi kulturami spoza własnego regionu, ustanawiając sieci powiązań, co stanowiło element ważnego procesu, który miał miejsce w Europie. Szlak ukazuje, jak wzajemne oddziaływanie przez tysiąclecia wpłynęło zarówno

na ukształtowanie współczesnych granic państw, jak i procesy integracji europejskiej.

DZIEDZICTWO

Prehistoryczne zabytki archeologiczne Naddunajskiego Szlaku Epoki Żelaza, mimo iż mniej znane, zasługują na uwagę. Współtworzą krajobrazy charakteryzujące się monumentalnymi konstrukcjami, reprezentowanymi przez ufortyfikowane osady, cmentarzyska kurhanowe, nekropolie płaskie i złożone konstrukcje przestrzenne, datowane ogólnie na okres między IX wiekiem p.n.e. a końcem I wieku p.n.e. (kultury halsztacka i laterńska). Epoka żelaza reprezentowana jest także przez znakomite przykłady dziedzictwa niematerialnego i ruchomego. Prezentowane są one w licznych muzeach i parkach archeologicznych w pasie naddunajskim.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

W regionie Dunaju występują różnorodne naturalne krajobrazy. Różnorodność ich miała wpływ na kształtowanie się odmiennych kultur na tych obszarach, zarówno w przeszłości, jak i obecnie. Wzdłuż szlaku podróżnicy mogą poznawać muzea archeologiczne i skanseny, zrekonstruowane domy i kurhany, a także archeologiczne odkrytki. Nowoczesna technologia pozwala odwiedzającym doświadczyć życia takiego, jakie było prawie 3000 lat temu.

www.ironagedanuberoute.com

Dowiedz się więcej

Obraz "Taras kawiarni w nocy" George'a Micalafa

Kawiarnia Les Deux Magots w Paryżu, Francja © Petr Kovalenkov/Shutterstock

Kawiarnia Kipos w Chanii, Grecja © Historic Cafes Route Association

Historic
Cafés
Route

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Kawiarni Historycznych

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2022 r.

HISTORIA

Wzrost spożycia kawy, jaki nastąpił od XVIII do XX wieku, doprowadził do otwierania kawiarni w wielu miastach i miasteczkach całej Europy. Kawiarnie szybko stały się ważnymi ośrodkami wymiany kulturalnej i politycznej. Pomimo zamknięcia już wielu z nich, Europa wciąż posiada bogatą sieć czynnych kawiarni historycznych. Zachowują one oryginalną formę architektoniczną, wystrój i elementy artystyczne oraz przekazują historię związaną z patronującymi tym miejscom wybitnymi postaciami ze świata polityki, literatury czy sztuki.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Historyczne kawiarnie prezentują wspólne dla Europy dziedzictwo, o czym świadczą ich architektura, wystrój oraz znaczenie dla historii kultury i polityki. Przekazują informacje na temat kształtowania się demokratycznych społeczeństw i ich oporu wobec totalitaryzmu i wszelkiej nietolerancji. Jednocześnie są wyrazem różnorodności, lokalnych praktyk i tradycji związanych z jedzeniem i piciem. Zabytkowe kawiarnie są miejscem

spotkania i dialogu międzykulturowego mieszkańców i odwiedzających.

DZIEDZICTWO

Zachowane do dziś historyczne kawiarnie Europy, stanowiąc część dziedzictwa miejskiego, przetrwały okresy wojen i ogromnych zmian społecznych. Są ważną częścią dziedzictwa materialnego, ukazując oryginalne style architektury od neobaroku poprzez secesję i art deco po modernizm. Jako integralny element zbiorowej pamięci historycznej stały się również częścią dziedzictwa niematerialnego, obejmującego spuściznę literacką, muzyczną i artystyczną. Historyczne kawiarnie to także miejsca, w których kulturuje się tradycje parzenia, podawania i picia kawy oraz nieodłącznie związanej z tym zwyczajem degustacji produktów cukierniczych.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak pozwala turystom przenieść się w czasie i rozkoszować się przepychem miejsc, które zachowały dawny wygląd i klimat, a teraz są świadectwem swojej niezwykłej roli w historii kultury Europy. Uczestnicząc w wydarzeniach, pokazach i działaniach artystycznych, turyści mają szansę doświadczyć kultury kawiarnianej i zrozumieć, jak ważne były te miejsca w krajobrazie miejskim. Jako miejsca wciąż żywego dziedzictwa, kawiarnie podtrzymują tradycje europejskiej kultury związanej z piciem kawy oraz konsumpcją wyrobów cukierniczych, lokalnymi produktami i zwyczajami.

www.historiccafesroute.com

Dowiedz się więcej

Figura Pinokia w Collodi, Włochy ©M.Morini/Shutterstock

Pinokio i Błękita Wróżka, Park Pinokia w Collodi, Toskania, Włochy ©Fairy Tale Route Association

Tramwaj św. Mikołaja, Zurych ©Michael D. F./Shutterstock

Pomnik Muzykantów w Bremie, Niemcy ©MNStudio/Shutterstock

European Fairy Tale Route

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Europejski Szlak Bajek

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2022 r.

HISTORIA

Europejski Szlak Bajek odwołuje się do wspólnego dziedzictwa materialnego i niematerialnego, łącząc bajki zapisane w książkach i ustne przekazy z przeszłości oraz pamięć o ich twórcach. Odbывая podróż zawieszeni w czasie i przestrzeni, zwiedzający mają szansę odkryć nie tylko zaczarowane miejsca, w których mieszkali ich ulubieni bohaterowie, zagłębić się w baśniową kulturę literacką, ale także spędzić czas w parkach rozrywki w europejskich miejscowościach turystycznych położonych na szlaku.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Bajki są wspólnym dziedzictwem Europejczyków. Odgrywają do dziś bardzo ważną rolę w edukacji dzieci, a także przekazują wartości ważne w świecie dorosłych. Są zatem instrumentem edukacyjnym i użytecznym narzędziem komunikacji służącym poprawie dialogu międzykulturowego oraz wzmocnieniu idei obywatelstwa i demokracji w społeczeństwie. Przyczyniają się zatem do lepszego wspólnego życia w Europie.

DZIEDZICTWO

Europejski Szlak Bajek to szlak kulturowy, który pozwala dzieciom i dorosłym spojrzeć na własną kulturę w szerszej – europejskiej – perspektywie. Bajki są ważną jej częścią. Są odbiciem historii, które Europejczycy przekazywali sobie wzajemnie od czasów starożytnych po współczesne. Często mają wspólny kontekst. Są to historie, które stały się elementem zarówno zbiorowej wyobraźni, jak i tożsamości lokalnych społeczności żyjących w Europie.

PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Europejski Szlak Bajek to podróż w przestrzeni wyimaginowanej i rzeczywistej jednocześnie. Odwołuje się do baśni, które towarzyszyły dzieciom w drodze do dorosłości, i które do dziś są obecne w wyobraźni najmłodszych Europejczyków. Odkrywa historie fikcyjnych bohaterów, a także autorów baśni europejskich. Prowadzi przez zaczarowane miejsca, które konfrontujemy z wyobrażeniami z dzieciństwa. Wpisuje się w ten sposób w nowy trend turystyki kulturowej, ukierunkowanej na przeżycia i emocje doświadczane podczas podróży.

www.europeanfairytalesroute.eu

Dowiedz się więcej

Popiersie Lili Novy w Lublanie, Słowenia ©Foxartbox/Shutterstock

Obraz Johanna Vermeera 'Przenwana lekcja muzyki', The Frick collection, Nowy Jork

Forum Kultur Słowiańskich, Słowenia © Nina Medved

Spacer literacki w Lublanie ©Cultural Tourist Association Women Writers Route

Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, Polska © Chris Lawrence Travel/Shutterstock

Women
Writers
Route

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Szlak Pisarek

Szlak Kulturowy Rady Europy od 2022 r.

HISTORIA

Szlak Pisarek ukazuje życie i twórczość pisarek przełomu XIX i XX wieku. Był to czas, kiedy kobiety coraz liczniej włączały się w życie kulturalne, artystyczne i społeczne, a ich głos nie mógł być dłużej ignorowany. Szlak łączy symboliczne i fizyczne punkty związane z ich życiem oraz zabiera odwiedzających w ekscytującą podróż przez rzeczywiste i wymyślone przestrzenie, odkrywając historie życia, twórczość literacką, różnorodność językową i społeczną walkę o równouprawnienie i prawa człowieka. Poprzez różne działania szlak wzmacnia widoczność pisarek, podkreślając uznanie dla nich i ich znaczenie w kulturze europejskiej.

WARTOŚCI ISTOTNE DLA RADY EUROPY

Szlak przybliża wyjątkowe życiorysy pisarek i ich dzieła literackie, które są trwałym śladem walki o prawa człowieka, kobiet i mniejszości w XX wieku. Te pisarki wieściły równość płci, jaką znamy dzisiaj, zapisaną w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Styl ich życia oraz rozległe podróże przyczyniły się do rozwoju dialogu międzykulturowego,

podczas gdy ich literatura sławi różnorodność językową i wolność wypowiedzi.

DZIEDZICTWO

Zachowując równowagę między dziedzictwem materialnym i niematerialnym, szlak obejmuje muzea, czytelnie, pomniki, zabytki i inne przestrzenie publiczne w sześciu różnych krajach. Łączy je z działaniami, które umieszczają dziedzictwo kulturowo-literackie i językowe w nowym kontekście. Szlak sprzyja rozwijaniu partycypacyjnego podejścia do dziedzictwa literackiego i społecznego pozostawionego przez pisarki, podnosząc świadomość i kształtując nowe rozumienie ich znaczenia, co gwarantuje zachowanie tego dziedzictwa dla przyszłych pokoleń.

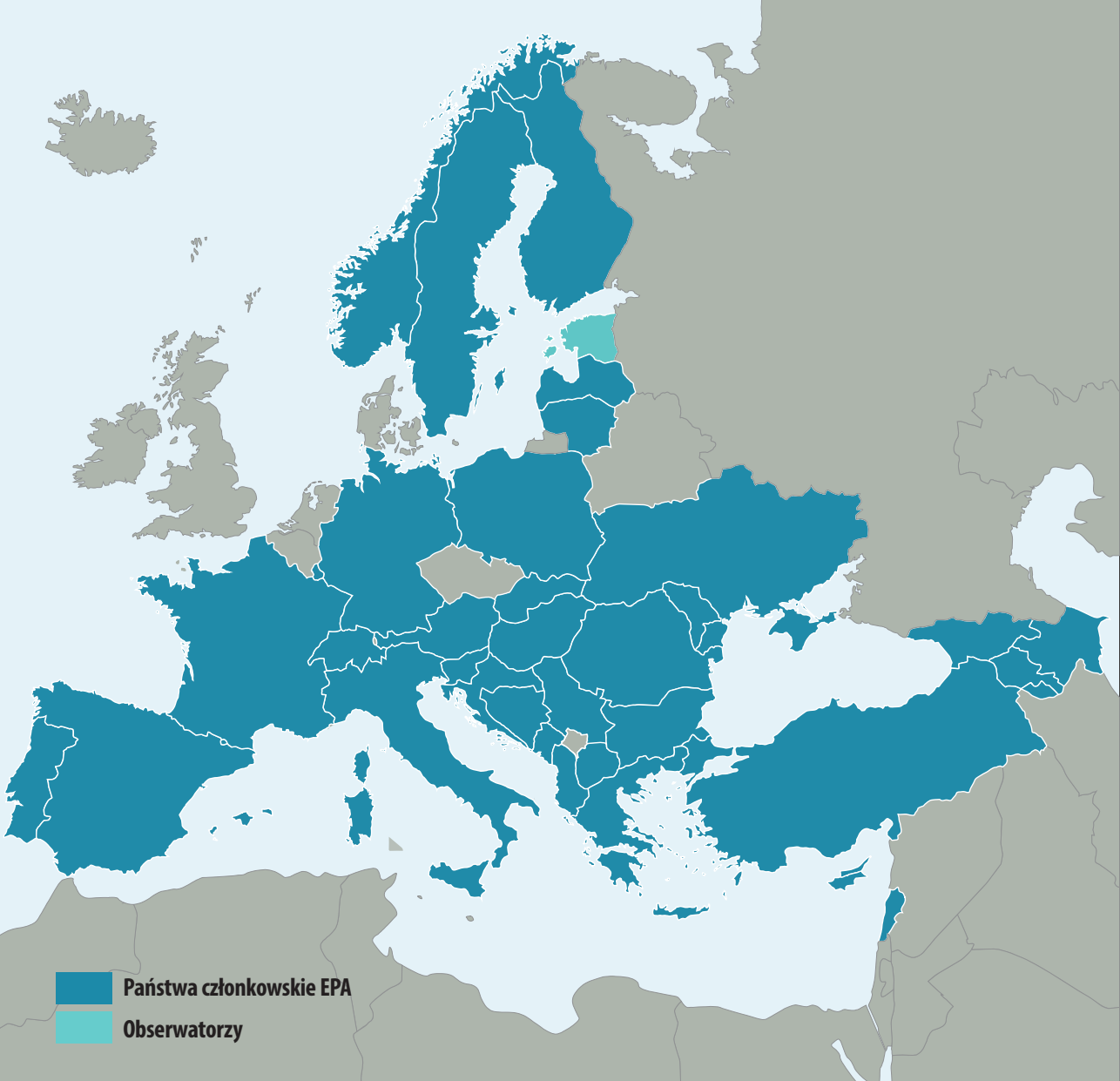
PODRÓŻOWANIE DZISIAJ

Szlak zaprasza do podążania śladami pisarek z Bułgarii, Chorwacji, Czarnogóry, Polski, Serbii i Słowenii. Sieć łączy muzea, miejsca upamiętnień oraz miejsca poświęcone pisarkom. Proponuje różne działania, na przykład warsztaty i produkcje dla dzieci, wycieczki z przewodnikiem i wydarzenia dla szerokiej publiczności, wykłady dostosowane do potrzeb seniorów, wymiany studenckie. Szlak zachęca do eksperymentalnej postawy, promując różne formy wiedzy oraz poszukiwanie przyjemności w literaturze, historii i nauce.

www.womenwriters.eu

Dowiedz się więcej

Państwa członkowskie Poszerzonego Porozumienia Częściowego Rady Europy w sprawie szlaków kulturowych (EPA)

(od stycznia 2023 r.)

www.coe.int/routes

** Wszelkie odniesienia do Kosowa w niniejszym dokumencie, niezależnie od tego, czy dotyczą terytorium, instytucji czy ludności, należy rozumieć zgodnie z Rezolucją nr 1244 Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, bez uszczerbku dla statusu Kosowa.*

Poszerzone Porozumienie Częściowe Rady Europy w sprawie szlaków kulturowych (EPA) ustanowione w 2010 r. działa zgodnie z wytycznymi Rady Europy, decyduje o strategii programu i przyznaje certyfikat „Szlak Kulturowy Rady Europy”. Program jest otwarty dla państw członkowskich i państw niebędących członkami Rady Europy. Ma na celu zapewnienie wsparcia politycznego dla krajowych, regionalnych i lokalnych inicjatyw promujących kulturę i turystykę.

PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE

Szlaki Kulturowe Rady Europy przebiegające przez kraj

KONTAKT

ALBANIA

- Szlak Drzew Oliwnych
- Szlak Fenicjan
- Szlak Eneasza
- Szlak Iter Vitis

Ministerstwo Kultury
Rruga Aleksandër Moisiu
AL-Tiranë

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Albanii przy Radzie Europy**
2 rue Waldteufel
FR-67000 Strasbourg

ANDORA

- Pirenejski Szlak Żelaza

Ministerstwo Kultury
Hotel Rosaleda
Avinguda François Mitterrand, 13
AD-200 Encamp

**Stałe Przedstawicielstwo Księżstwa
Andory przy Radzie Europy**
10 avenue du Président Robert Schuman
FR-67000 Strasbourg

ARMENIA

- Szlak Iter Vitis

**Ministerstwo Edukacji, Nauki, Kultury
i Sportu**
Vazgen Sargsyan 3/8
AM-Yerevan 0010

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Armenii przy Radzie Europy**
40 allée de la Robertsau
FR-67000 Strasbourg

AUSTRIA

- Europejskie Drogi Mozarta
- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak św. Marcina z Tours
- TRANSROMANICA
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Europejski Szlak Ceramiki
- Réseau Art Nouveau Network
- Via Habsburg
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Żelaznej Kurtyny
- Szlaki Reformacji
- Via Romea Germanica
- Naddunajski Szlak Epoki Żelaza

**Federalne Ministerstwo Sztuki, Kultury,
Służby Cywilnej i Sportu**
Radetzkystraße 2
AT-1030 Vienna

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Austrii przy Radzie Europy**
29 avenue de la Paix
FR-67000 Strasbourg

AZERBEJDŻAN

- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak Drzew Oliwnych
- Szlak Iter Vitis
- Szlak Prehistorycznego Malarstwa Jaskiniowego
- Europejski Szlak Ceramiki

Ministerstwo Kultury
Government House
84, U. Hajibeyli Str.
AZ-1000 Baku

Stałe Przedstawicielstwo Republiki Azerbejdżanu przy Radzie Europy
2 rue Westercamp
FR-67000 Strasbourg

BOŚNIA I HERCEGOWINA

- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Szlak Iter Vitis

Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Musala 2
BA-71000 Sarajevo

Stałe Przedstawicielstwo Bośni i Hercegowiny przy Radzie Europy
16 allée Spach
FR- 67000 Strasbourg

BULGARIA

- ATRIUM
- Szlak Cesarzy Rzymskich i Naddunajskich Winnic
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Cyryla i Metodego
- Szlak Pisarek

Ministerstwo Kultury
17 Al. Stamboliiski Blvd.
BG-1040 Sofia

Stałe Przedstawicielstwo Republiki Bułgarii przy Radzie Europy
22 rue Fischart
FR-67000 Strasbourg

CZARNOGÓRA

- Szlak Drzew Oliwnych
- Szlak Iter Vitis
- Szlak Pisarek

Ministerstwo Edukacji, Nauki, Kultury i Sportu
Vaka Đurovića b.b
ME-81000 Podgorica

Stałe Przedstawicielstwo Czarnogóry przy Radzie Europy
18 allée Spach
FR-67000 Strasbourg

CHORWACJA

- Szlak Fenicjan
- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak św. Marcina z Tours
- Szlak Drzew Oliwnych
- Szlak Iter Vitis
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- ATRIUM
- Szlak Cesarzy Rzymskich i Naddunajskich Winnic
- Szlak Napoleoński
- Szlak Impresjonizmu
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Żelaznej Kurtyny
- Naddunajski Szlak Epoki Żelaza
- Szlak Cyryla i Metodego
- Europejski Szlak Bajek
- Szlak Pisarek

Ministerstwo Kultury i Mediów
Runjaninova 2
HR-10000 Zagreb

Ministerstwo Turystyki i Sportu
Prisavlje 14
HR-10000 Zagreb

Stałe Przedstawicielstwo Republiki Chorwacji przy Radzie Europy
70 allée de la Robertsau
FR-67000 Strasbourg

CYPR

- Szlak Fenicjan
- Szlak Drzew Oliwnych
- Szlak Iter Vitis
- Europejski Szlak Bajek

**Ministerstwo Edukacji, Kultury, Sportu
i Młodzieży**

Kimonos and Thoukididou (corner
Akropoli)
CY-1434 Nicosia

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Cypryjskiej przy Radzie Europy**

20 avenue de la Paix
FR-67000 Strasbourg

FINLANDIA

- Hanza
- Szlak Wikingów
- Szlak Prehistorycznego Malarstwa Jaskiniowego
- Drogi św. Olafa
- Szlak Impresjonizmu
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Alvara Aalto

Ministerstwo Edukacji i Kultury

Meritullinkatu 1
P.O. Box 29
FI-00023 Government

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Finlandii przy Radzie Europy**

31 quai Mullenheim
FR-67000 Strasbourg

FRANCJA

- Szlaki Pielgrzymkowe do Santiago de Compostela
- Hanza
- Szlak Wikingów
- Via Francigena
- Szlak Fenicjan
- Pirenejski Szlak Żelaza
- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak św. Marcina z Tours
- Miejsca Kluniackie w Europie
- Szlak Drzew Oliwnych
- VIA REGIA
- TRANSROMANICA
- Szlak Iter Vitis
- Europejski Szlak Cysterski
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Szlak Prehistorycznego Malarstwa Jaskiniowego
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Europejski Szlak Ceramiki
- Europejski Szlak Kultury Megalitycznej
- Szlak Hugenotów i Waldensów
- Réseau Art Nouveau Network
- Via Habsburg
- Europejski Szlak Cesarza Karola V
- Szlak Napoleoński
- Śladami Roberta Louisa Stevensona
- Ufortyfikowane Miasta Wielkiego Regionu
- Szlak Impresjonizmu
- Via Charlemagne
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Architektury Le Corbusiera
- Szlak Wyzwolenia Europy
- Szlak Alvara Aalto
- Europejski Szlak d'Artagnana
- Szlak Eneasz
- Szlak Kawiarni Historycznych

Ministerstwo Kultury

182 rue Saint Honoré
FR-75033 Paris Cedex 1

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Francuskiej przy Radzie Europy**

40 rue de Verdun
FR-67000 Strasbourg

GRECJA

- Szlak Fenicjan
- Europejskie Drogi Mozarta
- Szlak Drzew Oliwnych
- Szlak Iter Vitis
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Szlak Napoleoński
- Szlak Impresjonizmu
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Żelaznej Kurtyny
- Europejski Szlak Ogrodów Historycznych
- Szlak Eneasza
- Szlak Cyryla i Metodego
- Szlak Wyzwolenia Europy
- Szlak Kawiarni Historycznych
- Europejski Szlak Bajek

Ministerstwo Kultury i Sportu
Mpoupoulinas Street 20-22
GR-10682 Athens

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Greckiej przy Radzie Europy**
21 place Broglie
FR-67000 Strasbourg

GRUZJA

- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak Iter Vitis
- Szlak Prehistorycznego Malarstwa Jaskiniowego
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Europejski Szlak Ogrodów Historycznych

Ministerstwo Kultury, Sportu i Młodzieży
Sanapiro Street 4
GE-0105 Tbilisi

**Stałe Przedstawicielstwo Gruzji przy
Radzie Europy**
6 rue Jean Hermann
FR-67000 Strasbourg

HISZPANIA

- Szlaki Pielgrzymkowe do Santiago de Compostela
- Szlak Wikingów
- Szlak Dziedzictwa al-Andalus
- Szlak Fenicjan
- Pirenejski Szlak Żelaza
- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Miejsca Kluniackie w Europie
- Szlak Drzew Oliwnych
- TRANSROMANICA
- Szlak Iter Vitis
- Europejski Szlak Cysterski
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Szlak Prehistorycznego Malarstwa Jaskiniowego
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Europejski Szlak Ceramiki
- Europejski Szlak Kultury Megalitycznej
- Réseau Art Nouveau Network
- Europejski Szlak Cesarza Karola V
- Szlak Napoleoński
- Szlak Impresjonizmu
- Via Charlemagne
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Europejski Szlak Ogrodów Historycznych
- Europejski Szlak d'Artagnana
- Szlak Kawiarni Historycznych

Ministerstwo Edukacji, Kultury i Sportu
Plaza del Rey, 1
ES-28071 Madrid

**Stałe Przedstawicielstwo Królestwa
Hiszpanii przy Radzie Europy**
24 allée de la Robertsau
FR-67000 Strasbourg

LIBAN

- Szlak Dziedzictwa *al-Andalus*
- Szlak Fenicjan
- Szlak Drzew Oliwnych
- TRANSROMANICA
- Szlak *Iter Vitis*

Ministerstwo Turystyki
550 Central Bank Street
LB-Hamra, Beirut

Ambasada Republiki Libańskiej w Brukseli – Przedstawicielstwo przy Unii Europejskiej
101, Avenue Franklin Roosevelt
BE-1050, Brussels

LITWA

- Szlaki *Pielgrzymkowe do Santiago de Compostela*
- *Hanza*
- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak Impresjonizmu
- Szlak Żelaznej Kurtyny
- Europejski Szlak Bajek

Ministerstwo Kultury
Basanavičiaus g. 5
LT-01118 Vilnius

Stałe Przedstawicielstwo Republiki Litewskiej przy Radzie Europy
42 rue Schweighaeuser
FR-67000 Strasbourg

ŁOTWA

- *Hanza*
- Szlak *Wikingów*
- Réseau Art Nouveau Network
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego

Ministerstwo Kultury
K. Valdemāra iela 11-a
LV-1364 Riga

Stałe Przedstawicielstwo Republiki Łotewskiej przy Radzie Europy
67 allée de la Robertsau
FR-67000 Strasbourg

LUKSEMBURG

- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak św. Marcina z Tours
- Szlak *Iter Vitis*
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Ufortyfikowane Miasta Wielkiego Regionu
- *Via Charlemagne*
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Wyzwolenia Europy

Ministerstwo Kultury
4 boulevard Roosevelt
LU-2450 Luxembourg

Stałe Przedstawicielstwo Wielkiego Księstwa Luksemburga przy Radzie Europy
65 allée de la Robertsau
FR-67000 Strasbourg

MACEDONIA
PÓŁNOCNA

- Szlak Drzew Oliwnych
- Szlak *Iter Vitis*

Ministerstwo Kultury
Gjuro Gjakovik 61
MK-1000 Skopje

Stałe Przedstawicielstwo Republiki Macedonii Północnej przy Radzie Europy
13 rue André Jung
FR-67000 Strasbourg

MONAKO

Dyrektoriat do Spraw Kultury
Le Winter Palais
4, boulevard des Moulins
MC-98000 Monaco

Stałe Przedstawicielstwo Księstwa Monako przy Radzie Europy
9 rue des Arquebusiers
FR-67000 Strasbourg

NIEMCY

- Hanza
- Europejskie Drogi Mozarta
- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak św. Marcina z Tours
- Miejsca Kluniackie w Europie
- VIA REGIA
- TRANSROMANICA
- Europejski Szlak Cysterski
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Europejski Szlak Ceramiki
- Europejski Szlak Kultury Megalitycznej
- Szlak Hugonotów i Waldensów
- Réseau Art Nouveau Network
- Via Habsburg
- Europejski Szlak Cesarza Karola V
- Szlak Napoleoński
- Śladami Roberta Louisa Stevensona
- Ufortyfikowane Miasta Wielkiego Regionu
- Szlak Impresjonizmu
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Żelaznej Kurtyny
- Szlak Architektury Le Corbusiera
- Szlak Wyzwolenia Europy
- Szlaki Reformacji
- Europejski Szlak Ogrodów Historycznych
- Via Romea Germanica
- Szlak Alvara Aalto
- Naddunajski Szlak Epoki Żelaza
- Europejski Szlak d'Artagnana
- Europejski Szlak Bajek

Federalny Urząd Spraw Zagranicznych
Werderscher Markt 1
DE-10117 Berlin

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Federalnej Niemiec przy Radzie Europy**
6 quai Mullenheim
FR-67000 Strasbourg

NORWEGIA

- Hanza
- Szlak Wikingów
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Szlak Prehistorycznego Malarstwa Jaskiniowego
- Drogi św. Olafa
- Réseau Art Nouveau Network
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Żelaznej Kurtyny
- Europejski Szlak Ceramiki

Arts Council
Mølleparken 2
NO-0459 Oslo

**Stałe Przedstawicielstwo Królestwa
Norwegii przy Radzie Europy**
42 rue Schweighaueser
FR-67000 Strasbourg

POLSKA

- Szlaki Pielgrzymkowe do Santiago de Compostela
- Hanza
- Szlak Wikingów
- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak św. Marcina z Tours
- Miejsca Kluniackie w Europie
- VIA REGIA
- Europejski Szlak Cysterski
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Europejski Szlak Ceramiki
- Szlak Napoleoński
- Szlak Impresjonizmu
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlaki Reformacji

**Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa
Narodowego**
ul. Krakowskie Przedmieście 15
PL-00071 Warsaw

**Stałe Przedstawicielstwo
Rzeczypospolitej Polskiej przy Radzie
Europy**
2 rue Geiler
FR-67000 Strasbourg

POLSKA

- Europejski Szlak Ogrodów Historycznych
- Szlak Wyzwolenia Europy
- Szlak Pisarek

PORTUGALIA

- Szlaki Pielgrzymkowe do Santiago de Compostela
- Szlak Dziedzictwa al-Andalus
- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak Drzew Oliwnych
- TRANSROMANICA
- Szlak Iter Vitis
- Europejski Szlak Cysterski
- Europejski Szlak Kultury Megalitycznej
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Szlak Prehistorycznego Malarstwa Jaskiniowego
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Réseau Art Nouveau Network
- Europejski Szlak Cesarza Karola V
- Szlak Napoleoński
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Europejski Szlak Ogrodów Historycznych
- Szlak Kawiarni Historycznych

Ministerstwo Kultury, Dyrektoriat Generalny ds. Dziedzictwa Kulturowego
Palácio Nacional da Ajuda
PT-1349-021 Lisboa

Stałe Przedstawicielstwo Republiki Portugalskiej przy Radzie Europy
16 rue Wimpfeling
FR-67000 Strasbourg

RUMUNIA

- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- TRANSROMANICA
- Szlak Iter Vitis
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- ATRIUM
- Réseau Art Nouveau Network
- Szlak Cesarzy Rzymskich i Naddunajskich Winnic
- Szlak Kawiarni Historycznych

Ministerstwo Kultury
bd. Unirii 22, Sector 3
RO-030833 Bucharest

Ministerstwo Gospodarki, Przedsiębiorczości i Turystyki
Calea Victoriei 152, Sector 1
RO-010096 Bucharest

Stałe Przedstawicielstwo Rumunii przy Radzie Europy
64 allée de la Robertsau
FR-67000 Strasbourg

SAN MARINO

Stałe Przedstawicielstwo Republiki San Marino przy Radzie Europy
6 rue des Arquebusiers
FR-67000 Strasbourg

SERBIA

- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- TRANSROMANICA
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Réseau Art Nouveau Network
- Szlak Cesarzy Rzymskich i Naddunajskich Winnic
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Żelaznej Kurtyny
- Szlak Pisarek

Ministerstwo Kultury i Informatyki
Vlajkovicева 3
RS-11000 Belgrade

Stałe Przedstawicielstwo Republiki Serbii przy Radzie Europy
26 avenue de la Forêt Noire
FR-67000 Strasbourg

SŁOWACJA

- Szlak św. Marcina z Tours
- TRANSROMANICA
- Szlak Żelaznej Kurtyny
- Szlak Cyryla i Metodego
- Szlak Kawiarni Historycznych
- Szlak Pisarek

Ministerstwo Kultury
nám. SNP 33
SK-813 31 Bratislava

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Słowackiej przy Radzie Europy**
1 rue Ehrmann
FR-67000 Strasbourg

SŁOWENIA

- Szlak Fenicjan
- Szlak św. Marcina z Tours
- Szlak Drzew Oliwnych
- Szlak Iter Vitis
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Réseau Art Nouveau Network
- Szlak Impresjonizmu
- Szlaki Reformacji
- Szlak Cyryla i Metodego
- Naddunajski Szlak Epoki Żelaza
- Szlak Pisarek

Ministerstwo Kultury
Maistrova u. 10
SI-1000 Ljubljana

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Słowenii przy Radzie Europy**
40 allée de la Robertsau
FR-67000 Strasbourg

STOLICA
APOSTOLSKA

- Via Francigena

**Stałe Przedstawicielstwo Stolicy
Apostolskiej przy Radzie Europy**
2 rue Le Nôtre
FR-67000 Strasbourg

SZWAJCARIA

- Via Francigena
- Europejskie Drogi Mozarta
- Miejsca Kluniackie w Europie
- Europejski Szlak Cysterski
- Szlak Hugonotów i Waldensów
- Réseau Art Nouveau Network
- Via Habsburg
- Via Charlemagne
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Architektury Le Corbusiera
- Szlaki Reformacji
- Szlak Kawiarni Historycznych
- Europejski Szlak Bajek

Federalny Urząd Kultury
Hallwylstrasse 15
CH-3003 Bern

**Stałe Przedstawicielstwo Konfederacji
Szwajcarskiej przy Radzie Europy**
23 rue Herder
FR-67000 Strasbourg

SZWECJA

- Hanza
- Szlak Wikingów
- Europejski Szlak Cysterski
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Drogi św. Olafa
- Europejski Szlak Kultury Megalitycznej
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego

Ministerstwo Kultury
Herкулесgatan 67
SE-10333 Stockholm

**Stałe Przedstawicielstwo Królestwa
Szwecji przy Radzie Europy**
67 allée de la Robertsau
FR-67000 Strasbourg

TURCJA

- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak Drzew Oliwnych
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Europejski Szlak Ceramiki
- Europejski Szlak Kultury Megalitycznej
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Żelaznej Kurtyny
- Szlak Eneasz
- Szlak Kawiarni Historycznych

Ministerstwo Kultury i Turystyki
İsmet İnönü Bulvarı No:32
TR-06100 Emek Ankara

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki Turcji
przy Radzie Europy**
23 boulevard de l'Orangerie
FR-67000 Strasbourg

UKRAINA

- Szlak Fenicjan
- Europejskie Drogi Mozarta
- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- VIA REGIA
- Europejski Szlak Kultury Megalitycznej
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Iter Vitis

**Ministerstwo Kultury i Polityki
Informacyjnej**
19, Ivana Franka Vul.
UA-01601 Kyiv

**Stałe Przedstawicielstwo Ukrainy przy
Radzie Europy**
21 rue Trubner
FR-67000 Strasbourg

WĘGRY

- Szlak św. Marcina z Tours
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Réseau Art Nouveau Network
- Szlak Cesarzy Rzymskich i Naddunajskich Winnic
- Szlak Impresjonizmu
- Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego
- Szlak Żelaznej Kurtyny
- Szlaki Reformacji
- Europejski Szlak Ogrodów Historycznych
- Szlak Cyryla i Metodego
- Naddunajski Szlak Epoki Żelaza
- Szlak Kawiarni Historycznych

Ministerstwo Kultury i Innowacji
Akadémia u. 3
HU-1054 Budapest

**Stałe Przedstawicielstwo Węgier przy
Radzie Europy**
4 rue Richard Bruncq
FR-67000 Strasbourg

WŁOCHY

- Szlaki Pielgrzymkowe do Santiago de Compostela
- Via Francigena
- Szlak Dziedzictwa al-Andalus
- Szlak Fenicjan
- Europejskie Drogi Mozarta
- Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego
- Szlak św. Marcina z Tours
- Miejsca Kluniackie w Europie
- Szlak Drzew Oliwnych
- TRANSROMANICA
- Szlak Iter Vitis
- Europejski Szlak Cysterski
- Szlak Europejskich Cmentarzy
- Szlak Prehistorycznego Malarstwa Jaskiniowego
- Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych
- Europejski Szlak Ceramiki
- Europejski Szlak Kultury Megalitycznej
- Szlak Hugonotów i Waldensów
- ATRIUM
- Réseau Art Nouveau Network

Ministerstwo Kultury
Via del Collegio Romano, 27
IT-00186 Rome

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Włoskiej przy Radzie Europy**
3 rue Schubert
FR-67000 Strasbourg

WŁOCHY

- *Europejski Szlak Cesarza Karola V*
- *Szlak Napoleoński*
- *Via Charlemagne*
- *Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego*
- *Szlak Wyzwolenia Europy*
- *Szlaki Reformacji*
- *Europejski Szlak Ogrodów Historycznych*
- *Via Romea Germanica*
- *Szlak Eneasza*
- *Szlak Cyryla i Metodego*
- *Europejski Szlak d'Artagnana*
- *Szlak Kawiarni Historycznych*
- *Europejski Szlak Bajek*

OBSERWATORZY

ESTONIA

- *Szlak Wikingów*
- *Szlak Europejskich Cmentarzy*
- *Szlak Alvara Aalto*
- *Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych*

Ministerstwo Kultury
Suur-Karja 23,
EE-10148 Tallinn

**Stałe Przedstawicielstwo Republiki
Estońskiej przy Radzie Europy**
16, allée Spach
FR-67000 Strasbourg

ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE

OBSERWATORZY EPA

Unia Europejska

Europejska Służba Działań Zewnętrznych

EEAS Building
9A Rond Point Schuman
BE-1046 Bruxelles

UNESCO

Organizacja Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury

7/9 place de Fontenoy
FR-75007 Paris

OECD

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju

2 rue André Pascal
FR-75775 Paris Cedex 16

UNWTO

Światowa Organizacja Turystyki Narodów Zjednoczonych

Calle Poeta Joan Maragall, 42
ES-28020 Madrid

STATUS UCZESTNIKA W EPA

BSEC

Organizacja Współpracy Gospodarczej Państw Morza Czarnego

Darıüşşafaka Cad. Seba Center
İş Merkezi, No:45 Kat 3, İstinye
TR-34460 Sarıyer-Istanbul

OEI

Organizacja Państw Ibero-Amerykańskich

Calle Brava Murillo, 38
ES-28015 Madrid

POZARZĄDOWE ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE

STATUS UCZESTNIKA W EPA

ERA - European Ramblers' Association

Europejskie Stowarzyszenie Turystyki Wędrownej

Prusikova 2577
CZ-15500 Prague 5

FEG - European Federation of Tourist Guide Associations

Europejska Federacja Stowarzyszeń Przewodników Turystycznych

Avenida da Liberdade, 3
3º Andar Sala 7
PT-1250-139 Lisbon

FITE - International Federation of Equestrian Tourism

Międzynarodowa Federacja Turystyki Konnej

Federal Equestrian Park,
41600 La Motte-Beuvron
France

© Autorzy zdjęć:

Okladka:

Popiersie Lili Novy w Lublianie, Słowenia ©Foxartbox/
Shutterstock

Obraz "Taras kawiarni w nocy" George'a Micalefa

Pałac króla Jana III Sobieskiego w Wilanowie, Polska © vivo00/
Shutterstock

Chania, Grecja © leoks /Shutterstock

Pomnik Muzykantów w Bremie, Niemcy ©MNStudio/
Shutterstock

Zamek Vianden, Luksemburg ©S. Parente/Shutterstock

Algarve, Portugalia © Lynn A /Shutterstock

Katedra w Santiago de Compostela, Hiszpania
©artemevdokimov/Shutterstock

Strona tytułowa:

Fryburg Bryzgowijski, Niemcy ©E. Pokrovsky/Shutterstock

Tharros, Włochy ©Stefano Cellai/Shutterstock

Pielgrzymka "Droga do Rzymu 2021", Watykan, Stolica
Apostolska ©Association of the Via Francigena Great

Pielgrzymi w klasztorze w Weltenburgu, Niemcy ©Sina Ettmer
Photography/Shutterstock

Synagoga Tabakgasse, Budapeszt, Węgry ©Dignity100/
Shutterstock

Drzewo oliwne, Maroko ©PhotoFra/Shutterstock

Dzieło Renoira w Muzeum Orsay, Francja © Goncharovaia/
Shutterstock

Katedra w Amalfi, Włochy © Gurgen Bakhshetyan/Shutterstock

Biblioteka Narodowa Bułgarii im. św. Cyryla i Metodego,
Bułgaria ©Chapman W/Shutterstock

Historyczna parada w San Severo © Centro Culturale Luigi
Einaudi /Charles V Route

All rights reserved.
No part of this publication may be translated, reproduced or transmitted, in any form or by any means, electronic (CD-Rom, Internet, etc.) or mechanical, including photocopying, recording or any information storage or retrieval system, without the prior permission in writing from the Directorate of Communications (F-67075 Strasbourg Cedex or publishing@coe.int).
© Council of Europe, April 2023

Published by the Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex

www.coe.int

Niniejsza publikacja zawiera propozycje podróży w czasie i przestrzeni, które umożliwiają poznawanie 48 Szlaków Kulturowych Rady Europy, według wybranych tras lub krajów.

Rada Europy
Dyrekcja Generalna ds. Demokracji i Godności Ludzkiej
F-67075 Strasbourg

Poszerzone Porozumienie Częściowe w sprawie Szlaków Kulturowych – Rada Europy
Europejski Instytut Szlaków Kulturowych
Opactwo Neumünster
28 rue Münster
L-2160 Luxembourg
Tel: +352 24 12 50

www.coe.int/routes

www.coe.int

Rada Europy to najważniejsza europejska organizacja ochrony praw człowieka. Zrzesza 46 państw, w tym wszystkich członków Unii Europejskiej. Wszystkie państwa członkowskie Rady Europy przystąpiły do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, traktatu służącego ochronie praw człowieka, demokracji i praworządności. Przestrzeganie tej konwencji w państwach członkowskich nadzoruje Europejski Trybunał Praw Człowieka.